БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

128 (3100). | Шанба, 3 июль 1965 йил. | Баҳоси 2 тийин.

Сувчининг меҳнати ниҳоятда оғир, нозик, ниҳоятда масъулиятли. Шу кеча-кундузда унинг ташвиши катта, вақти зиқ. Шунинг учун сувчиларнинг ишини сменали ташкил этиш, улар тўғрисида ғамхўрлик кўрсатиш, тунги сувчиларни фонарлар билан таъминлаш, энг яхши сувчиларни моддий жиҳатдан рағбатлантириб туриш — колхоз ва совхоз раҳбарларининг энг муҳим вазифасидир.

(Бир группа илғор пахтакорлар Мурожаатидан).

ИМКОНИЯТЛАР ВА РЕЖАЛАР

КПСС Марказий Комитетининг март Пленумидан кейин қишлоқ хўжалигида янги тараққиёт даври бошланди. Ишни моддий-манфаатдорликни кўзда тутган холда ташкил қилиш, қишлоқ меҳнаткашларига ғамхўрликни кучайтириш биринчи даражали масалалардан бўлиб қолди.

Партиямиз томонидан илгари сурилган бу тадбирлар қишлоқ меҳнаткашларида меҳнатга янгича ва онгли муносабатларни вужудга келтирмоқда, зўр ишонч билан ишлашга рағбатлантирмоқда. Деҳқонлар босиб ўтган йўлларига, эришган ютуқларига, йўл қўйган камчиликларига танқидий нуқтаи-назардан қараб, улардан тегишли хулоса чиқариб олмоқдалар. Мўл-кўл маҳсулот етиштириш учун янгича иш методларини дадиллик билан жорий этмоқдалар.

Бизнинг совхоз илгари қолоқ ҳисобланган Карл Маркс номли, «Коммунизм» «Ўзбекистон» ва «Путь коммунизма» сингари колхозлар базасида тузилди. Мана шу хўжалик аста-секин ўсиб, ривожланиб боряпти, рентабель хўжаликка айланяпти. Масалан, ўтган йилнинг ўзида совхоз 949 минг сўмдан кўпроқ фойда олди.

Канопчилик, пахтачилик, шоликорлик соҳалари айниқса катта фойда бермоқда. Бу маҳсулотлар таннархи йилдан-йилга камайиб, етиштирилаётган маҳсулот миқдори ошиб боряпти.

Бироқ ҳамма соҳалардаги ишларимизни кўнгилдагидек деб бўлмайди. Чорвачилик, пиллачилик тармоқлари ҳали ҳам зиён келтиряпти. Партиямиз биздан ҳамма соҳалар рентабель бўлсин, зиён келтирадиган бирор тармоқ қолмасин деб талаб қилаётган ҳозирги пайтда бу аҳволга бефарқ қараб бўлмайди.

Ўтган йили гўшт, сут етиштиришда совхоз юз минг сўмга яқин зарар кўрди. Шунинг учун бу соҳадаги ишларимизни чуқурроқ ўрганиб, уни қандай йўллар билан тузатиш режаларини амалга оширмоқдамиз. Чорва маҳсулотларининг харид нархи ошганлиги туфайли сут, гўштдан ўтган йилга нисбатан бу йил 50 минг сўм кўп даромад олинади. Лекин бу билан қаноатланиб бўлмайди. Айниқса сутни мўл-кўл қилиш учун биринчи навбатда зотли сигирлар сонини кўпайтириш, етарли миқдорда ем-хашак тайёрлаш лозим. Шуни назарга олиб хўжалик ҳисобида ишлайдиган ем-хашак тайёрлайдиган бешта бригада туздик. Бу бригадалар ҳозиргача 1000 тонна ем-хашак тайёрлади. 300 гектар ердаги маккажўхори яхши парвариш қилиняпти.

Серсут сигирларни кўпайтириш мақсадида 40 та зотли ғунажин олинди. Яна 80 та бузоқ олиш учун тайёрлик кўриляпти. Бундан ташқари 4 та сигирхона қурилабошланди. Шундан учтаси бу йил фойдаланишга топширилади.

Бизнинг совхоз асосан навли каноп уруғи етиштирадиган хўжалик. Бу йил план бўйича 350 тонна каноп уруғи етиштиришимиз лозим. Лекин коллективимиз 1169 гектар ердан 400 тонна каноп уруғи, 3858 тонна поя, 1871 гектар ердан 12142 тонна кўкпоя олиш учун курашмоқдалар.

Гарчанд хўжалигимизда каноп уруғи, каноп пояси ва кўкпоя етиштириш, шоли, пахта етиштириш планлари ошириб бажарилаётган бўлса ҳам ҳали бу бизни сира қаноатлантира олмайди. Чунки пахта ҳосилдорлиги район даражасидан, каноп етиштириш қўшни колхозлар даражасидан анча паст. Қўшни хўжаликларда ҳар гектар ердаги канопдан 100 центнердан ошириб ҳосил олингани ҳолда бизда олинган ҳосил 75 центнердан ошмайди. Демак, ишни яхши ташкил этабилсак ҳосилдорликнинг ошиши, маҳсулотнинг кўпайиши турган гап.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ МАРТ ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

Совхозимизда жами 9116 гектар ер бўлиб, шундан 4971 гектари ўзлаштирилган. Яқин йиллар ичида ўзлаштирилиши мумкин бўлган 368 гектар ер бор. Шунинг ўзи хўжалигимиз катта истиқболга эга эканлигини, фойдаланилмай ётган улкан резервлар борлигини яққол кўрсатиб турибди.

Саидаҳмад Усмонов, Ўскан Чирчиқбоев, Йўлдош Қўшоқов, Абдуназар Абдуғаффоров, Оладин Шохолов, Ким Григорий сингари ўртоқлар бошлиқ бир қатор бригадаларда ҳар гектар ердан 90—116 центнергача етказиб ҳосил олинди. Бу факт ҳам бизда юқори ҳосил олиш учун катта имкониятлар борлигини кўрсатиб турибди.

Хўжалигимизда ҳар гектар ердан 3 центнердан каноп уруғи етиштириш планлаштирилган. Аммо Қўнғш Анорбоев, Ўсканбой Қўнисбоев, Аъзам Рустамов, Мутал Нурғалиев, Фахриддин Холхўжаев сингари ўртоқлар бошлиқ бригадаларда беш центнердан уруғ етиштириш учун кураш олиб борилмоқда.

Хўжалигимиз ҳали ёш, ишимизда камчиликлар, етишмовчиликлар ҳийлагина бор. Ёрдамга муҳтожмиз. Шунга қарамай алоқадор ташкилотлар яхши ёрдам бермаётирлар.

«Узсельхозтехника»нинг область бўлими бизнинг эҳтиёжларимизни тўғри ҳисобга олмай иш тутади. Чунончи ҳаммага маълумки, каноп уруғи 20 августдан олинабошлайди. Лекин каноп уруғи оладиган МХ-6 маркали 20 та машинани «Узсельхозтехника» область бўлими томонидан 3 ва 4-кварталда берилиши планлаштирилган. Бундай сунъий қийинчиликларга барҳам бериш керак.

Ўтган йили совхоз катта фойда олгани туфайли маданий оқартув ишига анчагина пул маблағи ажратилган эди. Шунинг учун биз ишчилар, хизматчилар ва мутахассисларнинг маданий-маиший талабларини қондириш мақсадида ҳозир иккита дала шийпони, 2 та болалар боғчаси, иккита бўлимда иккита клуб қуришни бошлаб юбордик.

Совхоз маъмурияти ва касаба союз ташкилоти биргаликда одамларни яхши дам олишлари, даволанишлари тўғрисида ғамхўрлик қиляпти. Бу йил 15 киши марказий курортларга юборилди. 16 киши Москвадаги Бутуниттифоқ Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасига бориб келди. Бу виставкага совхозимиз илғорларидан яна 40 киши боради. 3 киши Москва-Астраханга Волга орқали саёҳат қилади. Совхоз ишчиларининг болаларига ҳам ғамхўрлик кучайтирилди. 100 бола учун пионер лагери очилди.

Совхоз рентабель хўжаликка айлана бошлагандан бери ишчиларнинг ойлик маоши деярлик тенг баравар кўпайди. Масалан, 1962 йилда бир ишчи ўрта ҳисобда 65 сўмдан маош олган бўлса, 1964 йилда 109 сўмдан, механизаторлар эса 120 сўмдан маош олдилар.

Бироқ уй-жой қурилиши ҳали бизни қаноатлантирмайди. Совхозимиз йирик хўжалик. Ери, суви кўп. Катта истиқболга эга. Бу резервларни ишга солиш учун ишчи кучи керак. Бироқ уй-жой қурилишини планлаштириш талабга жавоб бермайди. Бу камчиликлар тугатилиши керак.

Совхозимизнинг меҳнатсевар кишилари фидокорлик билан курашиб хўжалигимизни шу даражага етказа олдилар. Март Пленуми қарорларидан руҳланган ҳозир жуда катта ишонч билан ғайрат кўрсатиб ишлаётган коллективимиз бу йил ҳам шак-шубҳасиз ғалабага эришадилар.

Я. БАҲОДИРОВ.
Оққўрғон районидаги «Коммунизм» совхозининг директори.

ХАСКОВОЛИКЛАР: ТАЖРИБАНГИЗДАН ЎРГАНАМИЗ

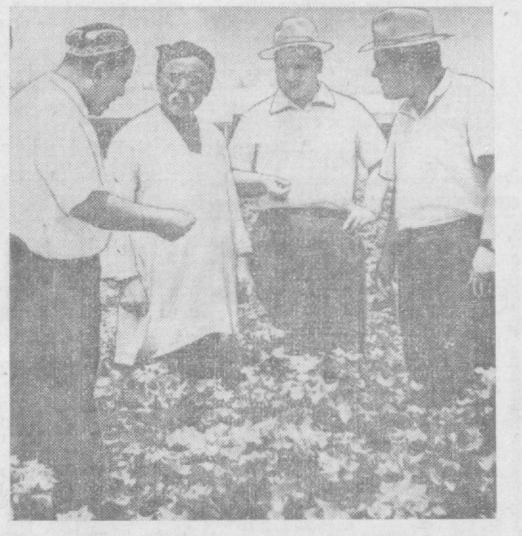

Хасководан келган меҳмонлар 1 июлда Янгийўл районига бордилар. Уларни бу ерда Янгийўл район партия комитетининг секретари А. Алимов ва «Чиноз» наслчилик совхозининг директори К. Аъзамовлар кутиб олдилар. А. Алимов ва К. Аъзамовлар ўтган йили болгар дўстлар юртида меҳмон бўлган эдилар.

Делегация аъзолари қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш Ўрта Осиё институтида ғўза парваришида қўлланилаётган машиналар комплексини кўздан кечирдилар. Янги механизмлар — далаларни автоматик равишда текислайдиган машина, шланга билан суғорадиган осма машина, пахта терадиган осма машина уларнинг эътиборини айниқса кўпроқ жалб этди.

Делегация бошлиғи, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети аъзолигига кандидат, Хасково округ партия комитетининг биринчи секретари Г. Корцанов бундай деди:

— Биз институт коллективининг ишига қойил қолдик. Бу институт коллективи пахта етиштиришни комплекс механизациялаш проблемасини муваффақиятли ҳал этмоқда. Ўзбек пахтакорларининг бой тажрибаси бизнинг далаларимизда ҳам тобора кенг қўлланилади, деб умид қиламиз.

Делегация аъзолари Калинин номли колхозда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони В. А. Тюпко билан учрашдилар. Донгдор механизатор энг кам меҳнат сарфлаган ҳолда арзон пахта етиштириш соҳасидаги ўз тажрибасини гапириб берди. Дилкаш суҳбат вақтида болгар меҳмонлар ғўзани суғориш, парвариш қилиш соҳасидаги прогрессив усуллар билан, меҳнатни ташкил қилиш ва унга ҳақ тўлаш системаси билан қизиқиб танишдилар.

Қардош Болгария вакиллари шу куни Янгийўл районидаги Ленин номли колхозда ҳам бўлдилар.

* * *

Болгариялик меҳмонлар Олмалиқда бўлди.

Кечқурун «Космос» кинотеатрида Совет — Болгария дўстлигига бағишлаб, шаҳар митинги бўлиб ўтди. Митингда Қалмоққир конининг экскаватор машинисти Р. Қодиров, «Стальмонтаж» бошқармаси монтажчиларининг бригадири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони В. Зверев, шаҳар электр шохобчасининг старший инженери миллати болгар бўлган Т. Конюхова, Болгария Коммунистик партияси Хасково округ комитетининг биринчи секретари Г. Корцанов ўртоқлар сўзладилар.

(ЎзТАГ).

Суратларда (чапда, юқоридан пастга): 1 Социалистик меҳнат Қаҳрамони В. А. Тюпко Янгийўл районидаги Калинин номли колхоз даласида болгариялик мусобақадошларни культиваторнинг ишчи органлари билан таништирмоқда. 2. Ленин номли колхоз бригадири, республикада хизмат кўрсатган пахтакор Нормирза ота Эшов меҳмонларга ўз тажрибасини гапириб бермоқда. 3. Болгариядан келган ўртоқлар Ўрта Осиё қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш институтида янги техника билан танишмоқдалар.

А. Абалян фотолари.

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Советининг сессияси

Кеча меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Советининг X чақириқ II сессияси бўлиб ўтди. Сессияда «Мактабларни янги 1965—1966 ўқув йилига тайёрлашнинг бориши ва маҳаллий Советларнинг вазифалари» тўғрисидаги масала муҳокама қилинди. Бу масала юзасидан меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Совети ижроия комитетининг раиси депутат **Э. Т. Шайхов** доклад қилди. Тошкент область Советининг халқ маорифи бўйича доимий комиссиясининг аъзоси депутат **М. Ражабова** қўшимча доклад қилди.

Шунингдек сессияда областда ғўза парваришининг аҳволи ва уни яхшилаш тадбирлари ҳақидаги масала ҳам муҳокама қилинди. Бу ҳақда Сирдарё область ўзаро текшириш бригадасининг раҳбари, область партия комитетининг секретари ўртоқ **Т. У. Умаров** ахборот берди.

Сессияда Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари **М. А. Абдураззоқов** ва Ўзбекистон ССР маориф министри **Э. Қ. Қодиров** ўртоқлар нутқ сўзладилар.

Муҳокама этилган масалалар юзасидан қарорлар қабул қилинди.

(Сессия ҳақидаги ҳисобот газетамизнинг навбатдаги сонида босилади).

СОВЕТ-ЮГОСЛАВИЯ ҚЎШМА БАЁНОТИ

СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитети Президиумининг таклифига биноан, Югославия Социалистик Федератив Республикасининг Президенти, Югославия Коммунистлар союзининг Бош секретари Иосип Броз Тито рафиқаси билан 1965 йил 18 июндан 1 июлгача расмий визит билан СССРда бўлди.

Югославия Социалистик Федератив Республикасининг Президенти ва Югославия делегациясининг аъзолари, дейилади Совет-Югославия қўшма баёнотида, Совет Иттифоқида бўлган вақтларида мамлакат бўйлаб сафар қилдилар. Югославия Социалистик Федератив Республикасининг Президенти ва у билан бирга келган Югославия давлат ҳамда партия арбоблари ҳамма жойда илиқ ва самимий кутиб олинди, бу эса иккала социалистик мамлакат халқларининг дўстона туйғулари ва ўзаро муносабатларининг ифодасидир.

Иосип Броз Тито, Югославиянинг давлат ва партия арбоблари КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Л. И. Брежнев, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. И. Микоян билан ва бошқа совет раҳбарлари билан учрашдилар ва суҳбатлашдилар. Музокаралар вақтида энг муҳим халқаро проблемалар юзасидан, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатидаги аҳвол тўғрисида, шунингдек Югославия билан Совет Иттифоқи ўртасидаги ҳамкорлик ва дўстона муносабатларни янада ривожлантириш тўғрисида фикрлашиб олинганлиги фойдали бўлди. Музокаралар ҳамжиҳатлик ва самимий дўстлик руҳида ўтди.

СССР билан Югославия Социалистик Федератив Республикаси ўртасидаги муносабатлар тўғрисидаги музокаралар вақтида томонлар шуни мамнуният билан қайд қилдиларки, иккала мамлакат ўртасидаги ҳамкорлик, айниқса сўнгги йилларда барча соҳаларда муваффақиятли ривожланиб бораётир. Ҳар иккала мамлакат ҳукуматларининг 1955 йил 2 июндаги Белград декларациясида баён этилган социалистик интернационализм, тўла тенгҳуқуқлилик, суверенитетни ҳурматлаш ва бир-бирларининг ички ишларига аралашмаслик принциплари ўзаро ҳамкорликнинг негизидир.

Томонлар иқтисодий ҳамкорлик соҳасида узлуксиз ва анчагина юксалишга эришилди ҳамда бу ҳамкорлик тобора кенг ва хилма-хил шаклларда ривожланиб бормоқда, деган фикрга келдилар. Улар барча соҳалардаги иқтисодий ҳамкорликни ўзаро манфаатли тарзда муваффақиятли ризожлантириб боришни давом эттириш истагини билдирдилар.

Иккала мамлакат ўртасидаги узоқ муддатли иқтисодий алоқалар ва ишлаб чиқариш кооперациясини янада кенгайтириш ва кучайтириш мақсадида иқтисодий ҳамкорлик масалалари билан шуғулланувчи Совет — Югославия ҳукуматлараро комитет тузилган.

Иккала томон шуни таъкидладиларки, ўзаро манфаатли тенгҳуқуқли ҳамкорликни янада ҳар тарафлама мустаҳкамлаш ва кенгайтириш учун СССР билан Югославия Социалистик Федератив Республикаси ўртасида барча шарт-шароитлар мавжуд. СССР билан Югославия Социалистик Федератив Республикаси ўртасидаги ҳар тарафлама ҳамкорлик совет ва югослав халқларининг туб манфаатларига мос бўлиб тушмоқда ҳамда тинчлик, демократия ва социализм ишини мустаҳкамлашга кўмаклашмоқда.

Халқаро масалалар юзасидан фикрлашиб олиш вақтида, дейилади баёнотда, ҳозирги халқаро аҳволнинг асосий проблемаларига баҳо беришда ўз қарашларининг бир хиллиги ва яқинлигини томонлар таъкидлаб ўтдилар.

Иккала томон шуни қайд қиладиларки, турли шароитларда ва тобора хилма-хил шаклларда ривожланиб бораётган социализм позицияларининг мустаҳкамланаётганлиги, миллий озодлик ва халқаро ишчилар ҳаракати юксалаётганлиги, бутун дунёда тинчлик учун кураш олиб бораётган кучлар ўсаётганлиги ҳозирги шароитларда жаҳон тараққиётининг асосий тенденциясидир.

Томонлар шунга қаттиқ ишонганликларини таъкидлаб ўтдиларки, ялпи тинчлик сақлаб қолинган шароитда, турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши принципларини изчиллик билан татбиқ этиш негизида, бутун дунёдаги тинчлик ва тараққиётнинг стабиллашувига тўсқинлик қилиш учун зўр бериб уринаётган реакцион ва империалистик кучларга қарши тинимсиз кураш олиб борилган тақдирдагина инсоният тараққиёти ва социализмнинг янада ривожланиши муваффақиятли бўла олади.

Иккала томон халқаро аҳволнинг тобора ёмонлашиб бораётганлиги ва бу ҳол бутун дунёдаги тинчликка бевосита таҳдид солаётганлиги муносабати билан ғоят ташвишланаётганликларини изҳор қилдилар.

Қуролсизланиш масалаларига бағишлаб Жаҳон конференциясини чақириш идеясига иккала томон катта аҳамият бермоқда. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳам бу идеяни қўллаб-қувватлади.

АҚШнинг Вьетнам Демократик Республикасига қарши агрессив ҳаракатлари ва Жанубий Вьетнамдаги ошкора ҳарбий интервенцияси Шарқи-Жанубий Осиёдаги қуролли можаронинг кенгайиб кетиш хавфини жиддийлаштириб юбормоқда ва бутун дунёдаги тинчликка таҳдид солмоқда. Иккала томон ана шу ҳарбий агрессияни қоралайдилар, ўзларининг ғоят ташвишланаётганликларини изҳор қиладилар ва Вьетнам Демократик Республикасига қарши қилинаётган уруш ҳаракатларини дарҳол тўхтатишни талаб қиладилар. Улар «иккала томон» Вьетнам халқининг ҳозирги вақтда бутун дунёда тобора кенг суратда тушуниб олинаётган ва қўллаб-қувватланилаётган адолатли кураши билан ўзларининг бирдам эканликларини таъкидладилар.

Қўшилмаслик сиёсатини ўтказаётган кўпгина мамлакатлар ҳам халқаро вазиятни тубдан соғломлаштириш ва тинчликни мустаҳкамлаш учун ҳозирги вақтда социалистик мамлакатлар билан биргаликда актив кураш олиб бораётганлигини томонлар мамнуният билан таъкидлайдилар. Қўшилмаслик сиёсати халқаро миқёсда тобора кўпроқ эътироф қилинмоқда.

(Охири иккинчи бетда).

БЕКОБОДЛИКЛАР, ИШНИ СУСАЙТИРМАНГ!

Биз Бекобод районининг кўпгина хўжаликларида бўлдик. Ҳалол меҳнат қилаётган деҳқонларнинг иши чакки эмас. Ғўза мўл ҳосил тўпламоқда. Кундан-кунга ҳосил шохларини кўпайтиряпти. Шоналар гулга, гул эса бўлиқ кўсакларга айланмоқда. Буни 1-«Далварзин» совхозининг ўртоқ Рашида Саликаева раҳбарлик қилаётган бўлими мисолида ҳам кўриш мумкин. Бу ерда кўчатлар бўлиқ. Иш сифатли. Ғўзага сув бериш кеча ва кундуз ташкил этилган. Культивация чуқур ва сифатли ўтказиляпти. Ўсимлик текис ривожланиб ҳосилга кирмоқда. Ҳар туп ғўзада 2—3 кўсак санаш мумкин. Пахтакорлар ғўза зараркунандаларига қарши курашни ҳам намунали олиб боришмоқда.

Бундай ибратли ишларни «Чанақ» совхозининг Ҳалқберди Эгамбердиев, Назар Валиев, Омон Қўшмонов, Маллама Тўхтабоев ўртоқлар бошлиқ пешқадам звеноларида ҳам кўриш мумкин. Бу ерларда деҳқонлар ваъдага яраша иш қилишаяпти. Ҳар бир туп ғўзани меҳр билан парвариш қилиб, мўл ҳосил тўплашга муносиб ҳисса қўшишяпти.

Лекин хўжаликларни айланганда, баъзи жойларда ғўза қатор ораларига ишлов беришда йўл қўйилаётган камчиликлар дарҳол кўзга ташланади. Ҳали районда ривожланишдан орқада қолаётган ғўзалар анчагина майдонни ташкил этади.

Паст ғўзаларни қўшимча равишда парвариш қилишни кўнгилдагидек деб бўлмайди. Афсуски, ғўзанинг кўкига ишониб мағрурланиб юрган раҳбарлар ҳам бор. Ана шулардан бири 1-«Далварзин» совхозининг 7-бўлим бошқарувчиси Қирғизбой Абдукаримов. Ундан ишингиз қандай, деб сўрасангиз ўйламай-нетмай «яхши, кўчатимиз кўп. Планни биринчи бўлиб бажарамиз» деб мағрурланади. Далаларни кўздан кечирсангиз, бўлимда мажбуриятга яраша иш қилинмаётганлигини кўрасиз.

Бўлимнинг 513 гектар ердаги ғўзаси бир текис эмас. 68 гектар ерда ғўза сийрак. Кўпгина майдондаги ғўза эса ривожланишдан орқада қолмоқда. Аммо шунга қарамай бу ерда ғўза парвариши, озиқлантириш мутлақо талабга жавоб бермайди. Шуниси ачинарлики, бўлим бошқарувчиси манманликка берилгани сабабли ғўзани қондириб суғориш ишлари ўлда-жўлда бўлиб қоляпти. Ғўза чанқатилиб юборилганлиги орқасида юқори шохларидаги шоналар қийғос гулга кирибди. Пастки шохларда эса ҳосил тугунчалари йўқ. Гуллаган ғўзалар ҳам бир неча кун ўтгач, гулини ташлаб юборяпти. Бундай фактни совхознинг 5, 1, 8-бўлимларида ҳам кўриш мумкин.

Ленин номли колхоз 2 минг 100 гектар ерга чигит эккан. Кўпчилик участкаларда ғўзанинг парвариши ёмон эмас. Иш илғор агротехника талаблари асосида олиб бориляпти. Лекин 400 гектар ердаги ғўзанинг аҳволи яхши эмас: Ўсишдан анча орқада. Ўт босиб ётибди. Суғориш кўнгилдагидек кетмаяпти. Айниқса 1-5-участкаларда аҳвол ёмон. Колхоз правлениеси (раиси ўртоқ Х. Ҳамроқулов) паст ғўзаларни олдингиларга етказишда шошилинч чораларни кўрмаяпти.

Дзержинский номли колхоз раҳбарлари ҳам қўлга киритган дастлабки ютуқлари билан махлиё бўлишиб, ҳамма ерда ғўзани баравар парвариш қилишга эътибор беришмаяпти. Кўпинча бу ерда ғўзани культивация қилиш ишлари белгиланган вақтда сифатли ўтказилмаяпти. Колхозда сувдан фойдаланиш ҳақида қанчадан-қанча гап-сўзлар бўлмоқда. Амалда эса бу соҳада тузуккина иш қилинмаяпти. Кўпгина бригада ва звеноларда ғўзани ёппасига бостириб суғориш каби фактлар тез-тез учраб турибди. Колхозда ғўзани кечаси суғориш иши ташкил этилмаган. Суғорилган ерлардаги ўтларни илдизи билан юлиб олиш йўлга қўйилмаган. 3-«Далварзин» совхози ва бошқа хўжаликларда ҳам аҳвол шундай.

Бекобод районининг кўпгина хўжаликларида ғўза туплари белгиланган қалинликда эмас. Айрим колхоз ва совхозларда кўчатлар ўтган йилга нисбатан жуда кам. Бу эса район пахтакорларининг янада ғайрат ва шижоат билан ишлашларини талаб қилади. Ишни шундай ташкил қилиш кераки, ғўзани меҳр билан парвариш қилиб, ҳар бир тўпда икки тўпдан олинадиган даражада ҳосил тўплашга эришмоқ зарур. Ана шундагина зиммага олинган мажбурият сўзсиз бажарилади. Бекободликлар июль ойида янада ғайрат кўрсатиб, ҳар тупда бўлиқ кўсакларни кўпайтиришлари керак.

Яқинда мусобақадош сирдарёликлар район хўжаликларида бўлиб, ғўза қатор ораларига ишлов беришни янада кучайтириш, айниқса маҳаллий ва минерал ўғитлардан тўла фойдаланиш, ғўзани кечаси суғориш ҳақида қимматли маслаҳатлар беришди. Бекободликлар мусобақадошларимизнинг берган маслаҳатларидан тегишли хулоса чиқариб олишлари ва ғўза парваришида йўл қўйилган хато ва камчиликларни тез кунда тугатиш учун барча зарур чораларни кўришлари керак. Ана шундагина июль ойи яна ҳам баракали бўлади.

М. ҒОЗИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

СОВЕТ-ЮГОСЛАВИЯ ҚЎШМА БАЁНОТИ

(Боши биринчи бетда)

Европада тинчликни таъминлаш тинчлик учун курашнинг муҳим қисмидир, деган фикрга иккала томон қўшилди.

Германия фашизмига қарши курашда ғоят кўп қурбонлар берган Совет Иттифоқи билан Югославия Европа хавфсизлигининг ишончли системаси вужудга келтирилишидан, Германия масаласини тинч ҳал этиш проблемасини ечишдан ғоят манфаатдордирлар. Шундай қилинганида Европа Марказида Ғарбий Германиядаги реваншчи ва милитарист кучлар активлашиб бораётганлиги сабабли тинчликка таҳдид солиб турган нонормал аҳволни тугатиш имконияти туғилган бўлур эди. Иккала томон ижтимоий ва сиёсий тузуми турлича бўлган иккита суверен герман давлати реал суратда мавжуд эканлигини эътироф этишга асосланадилар. Улар Ғарбий Берлиндаги аҳволни нормаллаштириш зарурлигини уқтириб ўтдилар.

Иккала томон Европадаги мавжуд чегараларнинг барқарорлиги учун ва ҳар иккала герман давлатини ядро қуроли билан қуроллантирмаслик учун курашмоқдалар. Улар НАТОнинг кўп томонли ядро кучлари орқали ёки бошқа ҳар қандай шаклда Германия Федератив Республикасининг ядро қуролига эга бўлишига катъиян қарши чиқадилар ва бу режаларнинг амалга оширилиши Европа халқлари хавфсизлигини ва бутун дунёда тинчликни жиддий таҳлика остида қолдирган бўлур эди, деб ҳисоблайдилар.

Совет Иттифоқи билан Югославия ҳар қандай шакллардаги эски ва янги мустамлакачиликни бутунлай тугатиш учун курашмоқдалар ҳамда ўз озодлиги ва мустақиллигини қўлга киритиш ва мустаҳкамлаб олиш учун курашаётган Осиё, Африка ва Латин Америкаси халқларини сидқидилдан қўллаб-қувватлаётганликларини изҳор қиладилар. Ўзларининг миллий озодлиги ва мустақиллиги учун кураш олиб бораётган ана шу халқлар ўз тақдирини мустақил ҳал этиш ҳуқуқига эга бўлиши лозим, деган фикрда иккала томон якдилдир.

Совет Иттифоқи билан Югославия Социалистик Федератив Республикаси Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ишларини имкони борича тезроқ нормаллаштириш учун курашмоқдалар. Томонлар шунга аминдирларки, Осиё ва Африкадаги янги мустақил давлатлар Хавфсизлик Кенгаши ҳамда Иқтисодий ва Социал кенгашларда кенгроқ ўрин олишлари учун Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг шу органлари составини кенгайтириш тўғрисидаги қарорларнинг тезроқ амалга оширилишига эришиш зарур.

Совет Иттифоқи билан Югославия Социалистик Федератив Республикаси бошқа мамлакатларнинг ҳукуматлари, парламентлари ва халқларига мурожаат қилиб, уларни иккинчи жаҳон уруши сабоқларини ҳисобга олишга, давлатлараро проблемаларни ҳал этиш учун ўзаро мақбул тинч воситаларни излаб топишга, барча антиимпериалистик кучларни жипслаштириш учун курашишга, агрессия ва ҳарбий авантюраларига қарши мустаҳкам ғов ўрнатишга, бутун дунёда тинчлик ишини қатъият билан ҳимоя қилишга даъват қиладилар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Югославия Коммунистлар союзининг вакиллари, дейилади баёнотда, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг энг актуал проблемалари юзасидан, шунингдек КПСС билан Югославия Коммунистлар союзи ўртасидаги ҳамкорликни янада ривожлантириш масалалари юзасидан фикрлашиб олдилар.

Иккала партия тинчлик ва ижтимоий тараққиёт учун курашда жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракатини, барча прогрессив кучларни мустаҳкамлашга кўмаклашиш учун ўзларининг куч-ғайратларини тўла равишда сарфлашга бел боғлаганликларини изҳор қиладилар. Империалистик доираларнинг агрессив ҳаракатлари кучайиб қолганлиги муносабати билан бу вазифа айниқса катта аҳамият касб қилмоқда.

КПСС ва Югославия Коммунистлар союзи ишчилар синфининг энг зарур манфаатлари ва тарихий мақсадлари учун изчил кураш олиб бориш йўли билангина, халқларнинг озодлик курашини бутун чоралар билан қўллаб-қувватлаш, ялпи тинчлик ва турли социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши учун, демократия ва социализм учун кураш йўли билангина империализмга қарши муваффақиятли кураш олиб бориш мумкин, деган фикрга қўшиладилар.

Бутун дунёдаги социалистик ва прогрессив кучларнинг тарихий масъулияти ўсиб бораётганлиги ҳозирги дунёдаги барча энг муҳим проблемаларни ҳамиша ўртоқларча муҳокама қилиш ва бу проблемаларни марксизм-ленинизм, социалистик интернационализм, тенгҳуқуқлилик принциплари негизида, ҳар бир партиянинг миллий хусусиятларини ҳисобга олган ва мустақиллигини ҳурматлаган ҳолда ҳал қилиш заруратини муҳим вазифа қилиб қўймоқда.

Совет ва Югославия томонлари мамнуният билан таъкидладиларки, КПСС билан Югославия Коммунистлар союзи ўртасидаги алоқалар сўнгги йилларда кенгайиб ва мустаҳкамланиб бормоқда. Улар шу тарздаги алоқаларни, партия, давлат ва хўжалик қурилишидаги тажрибаларни ўртоқлашишни янада ривожлантириш ўзаро манфаатли бўлади, деб ҳисоблайдилар ва бу йўлда конкрет қадамлар қўйдилар.

* * *

Иккала томон шунга амин эканликларини изҳор қиладиларки, И. Броз Титонинг Совет Иттифоқига дўстона ташриф буюрганлиги, шунингдек ошкора ва батафсил фикрлашиб олинганлиги Югославия Социалистик Федератив Республикаси билан СССР ўртасидаги муносабатлар ва ҳамкорликни янада ҳар тарафлама кенгайтириш ва мустаҳкамлашга ёрдам беради ҳамда бутун дунёда социализмни мустаҳкамлаш ва тинчликни сақлаб қолиш ишига чинакам ҳисса бўлиб қўшилади.

И. Броз Тито Л. И. Брежнев, А. И. Микоян ва А. Н. Косигинни Югославияга расмий суратда ташриф буюришга таклиф қилди. Бу таклиф мамнуният билан қабул қилинди.

Баёнотни КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Л. И. Брежнев, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. И. Микоян ҳамда Югославия Социалистик Федератив Республикасининг Президенти Югославия Коммунистлар союзининг Бош секретари Иосип Броз Тито 1965 йил 30 июнда имзоладилар. (ТАСС).

Тошкент электротехника заводи коллективи қўли билан тайёрланаётган уникаль приборлар республикамиз оша Иттифоқимизнинг узоқ бурчакларида ҳам машҳур. Улар аъло баҳолар билан қабул қилиб олинмоқда. Завод маркаси босилган маҳсулотлари энди Осиё, Африка ва Латин Америкаси мамлакатларига ҳам экспорт қилиш бошланди. Чет эллик заказчилар корхона маҳсулоти сифатидан ғоятда мамнунлар. Суратда: 1-цехда иш пайти.

Б. Мазур фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси.)

ЮКСАК ИШ МАДАНИЯТИ УЧУН

Янги техника ва саноат эстетикаси

Ишга эрта келиб биринчи Маъруф ота Хўжаев билан Ҳайит ота Юнусов ўртоқларни кўраман. Улар корхонамиз боғбонлари. Саҳарлаб уйқуларини тарк этиб, завод ҳовлисига сув сепишга, гулларни парвариш этишга киришадилар. Ишчилар ишга келгунларича ҳаммаёқ чиннимоҳдай бўлади.

Табиат — отахонларимизнинг жони-тани. Икки йил мобайнида уларнинг саховатли қўллари билан корхонамиз бинойидек боққа айланиб қолди. Ҳовлимиз ўртасидаги гулзорга бу йил яна 500 туп шойи гул, 50 туп атргул ўтқазилди. Юлдузнусха поллар ўртасига экилган иккита банан гули ажойиб манзара касб этган. Ер бағирлаб ўсиб ётган гулбеорни айтмайсизми, гулзор атрофига қўйилган скамейкаларда бир зум ўтириб теварак атроф манзарасига боқсангиз бутун хордиғингиз чиқиб кетади.

Корхонамизда ҳар қадамда гулзорларга дуч келиш мумкин. Уларнинг эскилари ҳам бор, янгилари ҳам. Механика йиғув цехи коллективи илгарилари тиканзор бўлиб ётган каттагина майдонни бу йил тозалаб, чопиб гулзорга айлантирди. Ҳозир «қўриқ ер»га экқан гулларимиз барқ уриб яшнаб ётипти. Маъриф ота улар атрофида парвона. Ишчилар эса гулларни парвариш қилишда отага ёрдам бермоқдалар.

Гўзаллик корхонамиз остонасидан бошланиб, олис бурчакларига ҳам кириб бормоқда. Фақат ховлилар эмас, цех ва участкаларимиз ҳам озода, шинам. Агрегатлар тартиб билан ўрнатилган. Улар олдига тувакларда гуллар қўйилган. Шовқин йўқ. Айниқса механика йиғув-цехига кирган киши ишчиларнинг дидига қойил қолади. Мутолипов, Авгеев ўртоқлар мастерлик қилаётган участкалар кишининг ҳавасини келтиради. Жовонлар, экскаватор ўқлари, кранлар кўзни толиқтирмайдиган ранглар билан бўяб қўйилган. Вентиляция системалари ишлаб турибди. Электр ускуналари, шкафлар тартиб билан терилган. Бутуниттифоқ меҳнатни муҳофаза этиш илмий-текшириш институти олимлари билан бамаслаҳат шундай ишлар қилинмоқда.

Бошқа цехларда ҳам меҳнат маданиятини ошириш бўйича кўпгина ишлар амалга ошириляпти. Электр цехида 30 кишилик душхона қуриб биткazилди. Кўплаб кийим сақланадиган шкафлар ўрнатилди. Қуюв цехида шу масала юзасидан қатор лекция ва суҳбатлар ўтказилди. Ишчиларга иш жойини озода тутиш ва агрегатни тўғри ўрнатиш меҳнат унумдорлигига қандай таъсир этишни кенг тушунтирилди. Темирчилик-қозон цехи коллективи цех ёнидаги хиёбонда дам олиш зонаси ташкил этди. Бу ерга стол-стуллар қўйилган. Тушки дам олиш пайтида ишчилар ҳордиқ чиқаришади. Газета ва журналлар ўқишади.

Янги техника ва технология саноат эстетикасини жорий этишда асосий роль ўйнайди. Бу йил цехларимиз серунум агрегатлар билан бойиди. Кўпгина операцияларни бажариш энди машиналар елкасига юклатилган. Биргина металл қирғич агрегатидан 12 таси монтаж қилинди бу йил. Учта фрезер станоги, шлифовка ва чархловчи станоклар ўрнатилди. Қад кўтараётган янги металл конструкциялари цехида уч тонналик кран монтаж қилинмоқда. Бу янгиликлар ишимизга барака киритмоқда.

Ҳозир областимиз саноат корхоналарида меҳнат маданиятини ошириш ва саноат эстетикасини жорий этиш бўйича катта кўрик кетаяпти. Биз ҳам бу кўрикка катта тайёргарлик кўрган ҳолда келдик. Ҳозир қўлимизда уч йиллик план бор. Бу план бўйича қуюв цехи қайтадан реконструкция қилинади. Янги замонавий агрегатлар ўрнатишни мўлжаллаяпмиз. Бундан буён корхонамизда вентиляция системаси бетўхтов ишлаб туради. Кейинроқ бориб барча цехларга конденцион қурилмалар ўрнатилади. Метални пайвандлашнинг ҳам ўнғай ва унумли йўлини топдик. Автоматик ва ярим автомат ускуналар метални карбонад ангидрид гази билан пайвандлайди. Шу каби қатор ташкилий-техникавий тадбирларни амалга ошириш устидан контроллик қилувчи махсус комиссия ишлаб турибди. Комиссиянинг 19 аъзоси бор. Улар турли соҳалар бўйича мутахассисдирлар. Бош энергетик Б. Вечкутов, техника контроли бўлими бошлиғи С. Мазитов, 5-цех мастери А. Горбунов ва бошқа ўртоқлар ўз соҳалари бўйича иш олиб бормоқдалар.

Корхонамизда кўрик комиссияси ҳам ташкил этилган. Комиссиянинг етти аъзоси бор. Улар ҳар ҳафтада бир-бир цехларда бўлиб амалга оширилган ишларни кўздан кечирадилар. Санитария-гигиена қоидаларига тўла амал қилган, иш ўрнини озода сақлаган кишилар рағбатлантирилиб турилади. Улар учун пул мукофотлари таъсис этилган.

Биз меҳнат маданиятини ошириш ва саноат эстетикасини жорий этишда асосан омма ташаббусига таянаяпмиз, барча цехларда таклифлар ва мулоҳазалар учун махсус қутичалар осиб қўйилган. Ишчилар ўз дилларидаги гапни комиссия аъзоларига етказмоқдалар. Биз ўз мажлисларимизда бу таклифларга алоҳида эътибор билан қараяпмиз. Муҳимларини дарҳол амалга ошираяпмиз. Корхонамизда меҳнат маданияти намунали йўлга қўйилаборган сари ютуқларимиз ҳам кўпаяпти. Ойма-ой планларни ортиғи билан адо этиб келмоқдамиз. Брак камаймоқда. Коллектив ярим йиллик планни муддатидан бир неча кун илгари адо этиб қўйди.

Б. Н. КРАЙЗ,
Тошкент ремонт-экскаватор заводи бош инженери, иш маданиятини ошириш бўйича комиссияси раиси.

МЕҲНАТ МАДАНИЯТИ — ПЛЕНУМ МУҲОКАМАСИДА

Автотранспорт ва алоқа ходимлари касаба союзи область комитетининг II пленуми меҳнат маданиятини ошириш ва иш шароитини янада яхшилаш масалаларини муҳокама қилди. Тошкент область алоқа бошқармаси бош инженери В. Скворцов ва область автотрести бош инженери М. Сергачев ўртоқларнинг ахборотларидан шу нарса маълум бўлдики, алоқа ва автотранспорт ташкилотларида бу борада маълум ишлар амалга оширилган. Кўпгина автобазаларда меҳнат шароити намунали йўлга қўйилган.

Лекин эришилган ютуқлар билан бир қаторда бу соҳада ҳали кўпгина камчиликлар ҳам бор. Музокарада сўзга чиққан нотиқлар бу нуқсонларни рўй-рост очиб ташладилар. Чунончи, Бўстонлиқ автопарки қайта қурилган бўлишига қарамай, бу ерда намунали иш шароити ташкил этилмаган. Янгийўл ва Оржоникидзе алоқа ташкилотларида кишиларнинг техник билимини оширишга эътибор берилмаётир.

Пленум кўрилган масала юзасидан қарор қабул қилди.

А. НАБИХЎЖАЕВ.

МАКТАБ, ОИЛА, ЖАМОАТЧИЛИК

Коммунизм кишисини тарбиялайлик

Коммунистик жамият қурилиши юксак маънавий сифатларни ўзида мужассамлаштирган, янги типдаги инсонни тарбиялаб, вояга етказишни тақозо қилади. Бунда жамоатчиликнинг роли ва иштироки катта.

Жамоатчилик, ёш авлодни ҳар томонлама етук кишилар қилиб тарбиялашда, мактабнинг энг яқин ёрдамчиси ҳисобланади. Жамоатчилик актив иштирок этаётган жойларда тарбиявий ишлар соҳасида яхши натижаларга эришилмоқда.

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ўқитувчи, коммунист Қумри Обидова раҳбарлик қилаётган 73-мактаб билан жамоатчилик ўртасида яхши алоқа ўрнатилган. Тошкентдаги 1-пойафзал фабрикаси бу мактабни ўз оталиғига олган. Корхона ишчилари мактаб ҳаётининг барча масалаларига ишчанлик билан қизиқиб қарайдилар. Мактаб тўғрисида чинакам ғамхўрлик даставвал мактабнинг ўқув-моддий базасини мустаҳкамлашда, лабораториялар, ўқув кабинетлари, устахоналар, тажриба-хўжалик участкаларини барпо қилишда намоён бўлмоқда.

Жамоатчи ота-оналар ташаббуси билан мактабда пионер лагери очилди. Унда каникул вақтида 500 га яқин ўқувчи дам олади. Лагерда ҳамма қулайликлар муҳайё қилинган. Пионер ва ўқувчилар Оқтош, Бурчмулла каби хушманзарали жойларга экскурсияга борадилар.

Педагогика кенгаши ота-оналар комитети (раиси ўртоқ И. Юсупов) билан келишилган иш планига эга. Шу план асосида ота-оналарнинг умуммактаб йиғилишлари ўтказилиб туради.

«Прядильная» маҳалла комитети ҳам мактабнинг тарбия соҳасидаги ишларига яқиндан ёрдам беряпти. Ота-оналар учун «Мактаб билан ота-оналарнинг мустаҳкам алоқаси — болаларнинг яхши ўқиши учун гаровдир», «Ота-оналар ва болалар» каби темаларда лекция ва суҳбатлар уюштириб турилади. Улар ёрдами билан ҳозирнинг ўзидаёқ мактаб ёшидаги ҳамма болаларнинг рўйхати тузиб чиқилди.

Мактаб ота-оналар комитети ёмон ўқиётган ўқувчилар билан ҳам системали иш олиб бормоқда. Интизомсиз болалар хулқи комитет йиғилишларида муҳокама этилади.

Ота-оналарнинг олиб бораётган бундай тарбиявий ва ташкилий ишлари, шубҳасиз, ўқувчиларнинг одоби ва интизомига ижобий таъсир кўрсатмоқда. Мактабда ҳар йили юқори ўзлаштиришга эришишда ҳам жамоатчиликнинг муносиб ҳиссаси бор.

Мактабни ўз оталиғига олган пойафзал фабрикасида коммунистик меҳнат бригадаси зарбдори деган фахрий унвон берилаётганда, коллективнинг бола тарбиясига бўлган муносабатлари ҳам ҳисобга олинадиган бўлди. Бу ҳол, бола тарбиясини янада яхшилашда муҳим роль ўйнаяпти. Ҳозир корхонада ўз боласининг одоби ва интизомига бепарво қаровчи биронта ота-онани учратиш қийин.

Ота-оналар комитети ўсиб келаётган ёш авлодни қунт ва меҳр-муҳаббат билан тарбиялаш ишини ўзининг фахрли вазифаси ва бурчи деб билади. Одоб кишининг зеб-зийнати деганларидек, ҳар бир ота-она ўз фарзандининг билимли, ҳунарли, маданиятли ва юксак ахлоқ эгаси бўлиб ўсиши учун курашади.

Шуни эсда тутиш керакки, ҳар бир ота-она ўз ўғил-қизларининг таълим-тарбияси ҳақида, ахлоқ-одоби ва истиқболи ҳақида қанчалик ғамхўрлик қилмасин, қандай яхши ниятда бўлмасин, бошқа болалар ҳақида ҳам худди шундай ғамхўрлик кўрсатиб, уларнинг ҳам истиқболига ўз фарзандидек меҳр-муҳаббат билан қарашлари лозим.

Бизнинг социалистик оилада «ўзиники» ва «бегона» болалар йўқ, бўлиши ҳам мумкин эмас. Шундай экан, барча ота-оналар, катта ёшдаги кишилар қаерда бўлмасинлар, ёшларнинг одобдан ташқари ҳатти-ҳаракат ёки қўпол муомалада бўлганларини кўрар, эшитар, сезар эканлар, дарҳол унинг олдини олишлари ва тартибга чақиришлари лозим.

Биз замонамизга муносиб меҳнатсевар, илмли, одобли кишиларни тарбиялаб етиштиришимиз керак. Ана шундай юксак талаблар қўйилаётган бир пайтда болалар тарбиясини мактаб зиммасига юклашга уринаётган, ўз болаларини ўқитиш ҳамда тарбиялаш учун мактабдан кўра кўпроқ жавобгар эканликларини унутаётган айрим ота-оналар ҳам учраб туради.

Бундан ташқари, баъзи оилаларда эр-хотин ўртасидаги муросасизлик, ичкиликбозлик болалар тарбиясига ва мактаб ишига путур етказади. Бундай иллатга қарши кескин кураш олиб бориш керак. Ўз фарзандини тарбиялашга совуққонлик билан қарайдиган, бола тарбияси билан шуғулланишга «вақт тополмаётган» айрим кишиларни совет жамоатчилиги қаттиқ қоралайди.

Ҳаётимизнинг муҳим соҳаси бўлган тарбия билан шуғулланиш ҳамманинг ишидир. Шунинг учун ҳам мактабдами, оиладами, қаерда бўлмасин, жамоатчиликнинг бу соҳадаги таъсир кучи бениҳоя катта бўлмоғи лозим. Ҳаёт бу қудратли кучдан ўринли ва мақсадга мувофиқ равишда фойдаланишни талаб этади.

Э. САЛИМОВА,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Фалсафа ва ҳуқуқ институтининг илмий ходими.

ЯШНАЁТГАН МАССИВ

Пойтахтимизнинг Чилонзор массиви кун сайин яшнаяпти. Бу ерда янги-янги тураржой бинолари, болалар муассасалари ва магазинлар қурилиб, фойдаланишга топширилмоқда.

Массивнинг 8-секторида яқинда сабзавот ва ҳўл мевалар билан савдо қилувчи бозорча ҳам ташкил қилинди. Бу бозорчада сабзавот ва хўжалик моллари магазинлари, сув ва мороженое будкалари, соатсозлик устахонаси, сартарошхона, «Союзпечать» киоскаси, оёқ кийимларини ремонт қиладиган устахоналар очилди. Массивнинг 8, 9, 10, 11 ва 12-секторларида яшовчи аҳоли бу қулайликлардан жуда мамнун бўлишяпти.

Ҳа, Чилонзор кенгайиб боряпти. 6-секторда қурилаётган озиқ-овқат ва саноат моллари магазинлари бинолари ҳам битай деб қолди. Йил охиригача массив бўйича яна ўнга яқин ана шундай янги магазин қуриш мўлжалланмоқда.

М. СУЛТОНОВ.

КОРХОНАМИЗ ФАРЗАНДИ

Уни корхонамизда ҳамма танийди. Меҳнатсевар, хушмуомалали йигит. Мажлисларда номи доимо тилга олиб, мақталади. Ўз касбини пухта билганидан кейин, смена топшириқларини ортиғи билан адо этиб, иши сифатли бўлгач мақтаса арзийди-да уни.

Хуррам корхонамизга ишга келганида жуда ҳам ёш эди. Завод ҳузуридаги ҳунар билим юртини эндигина битирган эди ўшанда. Ишлаб чиқариш практикаларини ўтаб юрган кезлариёқ уни коллектив ёқтириб қолди. Тиришқоқ, зеҳни ўткир эди. Қўли ишга дарров келақолди. Билим юртини битириб йиғувчи-слесарлик гувоҳномасини олгач, заводимизнинг 22-цехига ишга қабул қилинди. Мана, ҳозир шунга ўн саккиз йил тўлди. Ўтган йиллар мобайнида у неча минглаб деталларни қўлдан чиқарди. Уч йил Совет Армияси сафида Ватан олдидаги гражданлик бурчини адо этиб яна ўз жонажон корхонасига қайтди.

...Хуррам Жўраев ўз меҳнат постида. Бугун ишга у барвақтроқ келган. Фақат бугун эмас, ҳар куни шундай. Эртароқ келиб станогини синаб кўради, бажарадиган операцияларини аниқлайди, қўшимча топшириқлар олади. Сўнг ишга киришади. Куни бўйи тинмайди. Қисмларни йиғади, пахта териш машиналари тайёрлайди.

Унинг қўлидан ҳар куни ўнлаб агрегатлар ўтади. Ишнинг бошидан пухта бажаргани учун ҳам браклар содир бўлмайди. Бракcиз ишлагач норма ҳам ортиғи билан бажарилаверади. Маҳсулот таннархи арзонлашади. Хуррам шуларни ўйлаб эҳтиёткорлик, аммо тез ва ғайрат билан меҳнат қиляпти.

Хуррам Жўраев каби ишбилармон, серғайрат азаматларга ишониб, бу йил 8000 та «ХТ-1,2» осма пахта териш машиналарини ишлаб чиқаришга бел боғлаганмиз. Йиллик планни барвақт бажариб нормадагидан 25 та кўп агрегат тайёрлаш ниятимиз ҳам бор. Ҳозир ишимиз ёмон эмас. Ўтган беш ойлик планга қўшимча равишда 13 та «зангори кема» ишлаб чиқарилиб пахтакорларга жўнатилди. Бу ютуқда ҳамкасбимиз Хуррамнинг ҳам муносиб ҳиссаси бор.

Х. ҲАЙДАРОВ,
«Ташсельмаш» заводи ишчиси.

ЖОНАЖОН РЕСПУБЛИКАМИЗДА

КОРХОНАЛАРДАН ХАБАРЛАР

АНДИЖОН. Йигирма беш километр узунликдаги юқори вольтли Янгиқўрғон — Заркент электр линияси белгиланган муддатдан ярим йил илгари фойдаланишга топширилди. «Узсельэлектрострой»га қарашли 1-трест қурилиш-монтаж бошқармасининг коллективи Янгиқўрғон райони деҳқонларига ана шундай туҳфа тайёрлади.

Электрчилар Задарё районидаги «Совой» совхозида ва Кўриқ ердаги «Гигант» колхозида иккита қудратли подстанция қурилишини тугалладилар.

* * *

ФАРҒОНА. Яқин беш йил ичида Қўқон суперфосфат заводида «Ҳосилдорлик малҳами» ишлаб чиқариш икки ярим баравар кўпаяди. Ҳозир Москвадаги «Гипрохим» институти ва унинг Ленинграддаги филиали минерал ўғитлар ишлаб чиқарадиган учта цех лойиҳасини тузишга киришди.

* * *

ТЕРМИЗ. Сурхондарё областининг 14 та илғор корхонаси ярим йиллик планга қўшимча суратда ярим миллион сўмлик маҳсулот берди. Шарғун кон бошқармасида бир шахтёрнинг бир ойда қазиб чиқарадиган кўмир миқдори бир тоннага кўпайди.

ПОЛЬШАЛИК ДЎСТЛАР ТОШКЕНТДА

Польша-Совет дўстлиги жамияти делегацияси Ўзбекистон меҳнаткашларининг меҳмони бўлди. Польша-Совет дўстлиги жамияти президиумининг аъзоси, Польша бирлашган ишчи партияси Олфштин воеводлиги комитетининг секретари М. Атлас делегацияга бошчилик қилмоқда.

Меҳмонлар Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Чирчиқнинг диққатга сазовор жойлари билан танишдилар, чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамияти активистлари билан учрашдилар.

Польшалик дўстларни «Таштекстильмаш» заводида самимий кутиб олдилар. Бу корхонанинг маҳсулотини Польшада яхши биладилар. Корхонанинг йиғув цехида совет-поляк дўстлигига бағишланган кўп кишилик митинг бўлиб ўтди. Митингда сўзга чиққан завод директори Н. Ф. Проскуряков, чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамияти президиумининг раиси Х. С. Шукурова ҳурматли меҳмонларни самимий табрикладилар. Слесарь Г. Тикменов завод коллективининг поляк ишчилари билан бўлган улкан дўстлиги ҳақида гапирди. Г. Тикменов ўзининг бир группа ўртоқлари билан бирга тўқимачилик ускуналарини монтаж қилиш учун Польшага борган эди.

М. Атлас ва делегация аъзоси Т. Стшемецкий Польшанинг ишчилари ва барча халқи номидан тўпланганларга қизғин салом топширдилар. Ўзбекистон меҳнаткашларига коммунистик қурилишда янгидан-янги муваффақиятлар тиладилар.

ҚАРДОШ МАМЛАКАТЛАР МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

Тошкентда Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашининг машинасозлик бўйича доимий комиссияси «трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги» секциясининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлис тўққиз кун давом этди. Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашининг аъзолари бўлган мамлакатлар — Болгария, Венгрия, Германия Демократик Республикаси, Польша, Румыния. Чехословакия мамлакатларидан келган мутахассислар ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва бир-бирларига маҳсулот етказиб бериш, илмий-тадқиқот ва конструкторлик ишларини координациялаш билан боғлиқ бўлган проблемаларни муҳокама қилдилар.

Янги қишлоқ хўжалик машиналари ва тракторлар яратишга оид тавсиялар қабул қилинди. Машиналарни унификациялаш ва стандартлашга, конструкциялаш процессларини тезлатиш ва тажриба нусхаларини ишлаб чиқариш, янги техникани синаб кўришни жадаллаштиришга алоҳида эътибор берилди.

Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгаши аъзолари бўлган барча мамлакатларнинг манфаатларини ҳисобга олган ҳолда 1966—1970 йиллар учун тадқиқотлар программаси аниқлаб олинди. Қардош мамлакатлардан келган меҳмонлар Тошкентнинг бир қанча корхоналари — «Ташсельмаш», трактор йиғув заводи, «Ташавтомаш» заводи билан танишдилар.

(ЎзТАГ).

ЕМ-ХАШАК МЎЛ БЎЛСИН

БИР ЖОЙДА УНДАЙ, БИР ЖОЙДА БУНДАЙ

1-«Оҳангарон» совхози чорвачилик соҳасида салмоқли хўжалик. Шунинг учун ем-хашак тайёрлаш катта аҳамиятга эга. Айниқса ёғингарчилик оз, қирларда табиий пичан кам бўлган бу йилги шароитда ем-хашак тайёрлаш анча ташвишли, масъулиятли вазифа бўлиб қолди. Ана шуни ҳисобга олган совхоз чорвадорлари бу йилги шароитда ҳам ем-хашак тайёрлаш планини бажариш тадбирларини амалга оширмоқдалар.

Ўрток С. Матасимов бошлиқ 2-бўлимда. Ҳозиргача 450 тонна пичан тайёрланди. 2-бўлимда 150 гектар бедапоя бўлиб, унинг 80 гектари шартли суғориладиган ерларга жойлашган. Бўлим коллективи шартли суғориладиган ерлардаги бедапоядан 580 тонна ҳосил олишни мўлжалламоқдалар. Шу мақсадда бедапоялар вақти билан суғорилмоқда. Беда икки марта ўриб олинди. Бу ишда механизаторлардан Абдисоли Сафарқулов, Умурзоқ Норбоев, Анатолий Ульянов ўртоқлар айниқса ғайрат кўрсатдилар.

Механизатор ўртоқ Жалол Деҳқонов бошлиқ ем-хашак тайёрлаш бригадасига бириктилган 7 та автокачка, 2 аравадан унумли фойдаланилмоқда. Ҳосили йиғиб олинган бедапоялар пешма-пеш суғориляпти.

Бу бўлимда 151 гектар ерга маккажўхори экилган, гектаридан 300 центнердан кўкпоя олиш учун ҳаракат қилинаётир.

Бироқ совхознинг ўртоқ Н. Шамсиддинов бошлиқ 3-бўлимида аҳвол тамом бошқача. Бу ерда ем-хашак тайёрлашдек муҳим ишга етарли эътибор берилмаётир. Бўлимнинг 290 гектар бедазори бор. Ундан 630 тонна беда ўриб олиниши лозим. Лекин ҳали беданинг биринчи ўрими ҳам тамомланмаган. Бундай аҳволнинг юз беришига ем-хашак тайёрлашга зарур ишчи кучи ажратилмагани ҳам сабаб бўлаётир. Бўлимда 378 киши ишлагани ҳолда хашак тайёрлаш учун бор-йўғи 8 киши ажратилган. Бундан ташқари беда ўрими учун ажратилган трактор 5 кундан бери бўлим идорасининг олдида бузилиб ётибди.

Бўлимда чалғичилардан фойдаланишга мутлақо эътибор берилмаётир. Ўрилган бедани тезда йиғиб олиш ва бедапояларни суғориш беда ҳосилини оширишда катта аҳамиятга эга. Бироқ бу муҳим тадбирга ҳам аҳамият берилмаяпти. Ҳозиргача 115 гектар ерда ўриб қўйилган беда йиғиб олинмаган. Натижада озуқанинг сифати бузиляпти.

Хашак ташиш мутлақо қониқарсиз. Атиги 3 та машина, 2 та арава ишлаяпти. Қорамолчилик бригадасининг бошлиғи Ўрол Омонов пичан тайёрлашга мутлақо эътибор қилмаётир.

Майда қорамоллар учун мўлжалланган кўк бедани ташиб олишга эътибор қилинмаётгани учун офтобда қуриб укаланиб кетаётир. Хуллас, 1-«Оҳангарон» совхозида ем-хашак тайёрлашдек муҳим иш бир жойда дуруст, бошқа жойда ёмон боряпти. Совхоз раҳбарлари буни тузатиш учун шошилинч чора кўришлари керак. Совхозда хашак тайёрлаш ишида жиддий бурилиш ясалиши лозим.

Т. ХУШНАЗАРОВ,
Т. ШЕРАЛИЕВ.

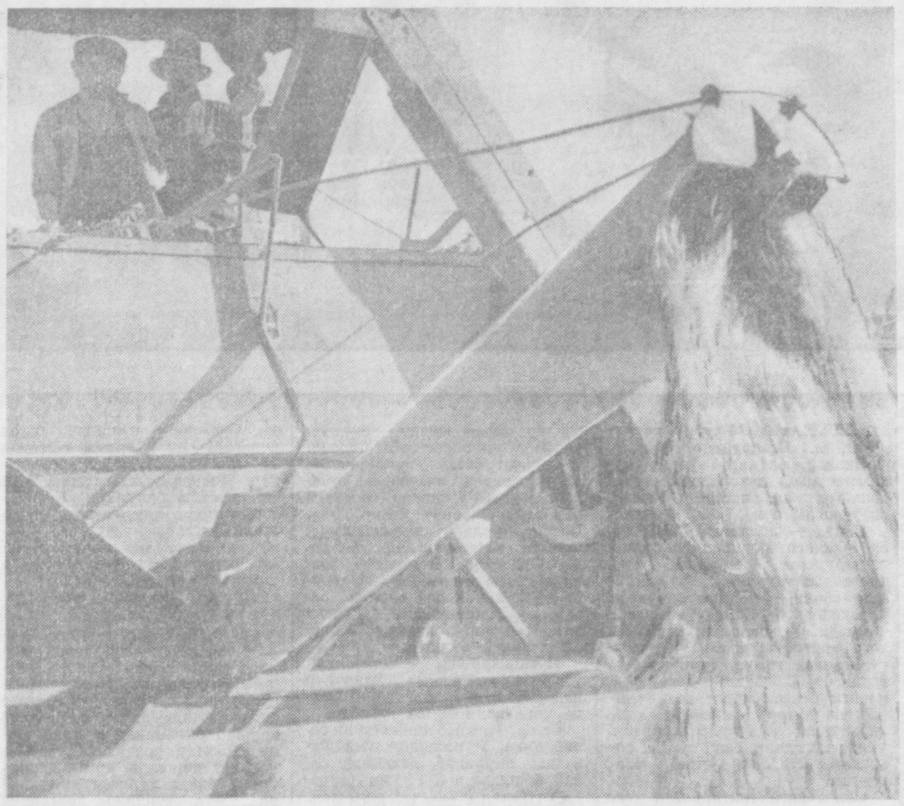

Областимизда ғалла ўрим-йиғими кундан-кунга қизиб бормоқда. Ёғингарчилик кўп бўлган тоғлиқ районларда айниқса ҳосил яхши бўлди. Ғаллакорлар етиштирилган ҳосилнинг бир граммини ҳам нес-нобуд қилмай тезроқ йиғиштириб олишга ҳаракат қилишаяпти. Илғор хўжаликларда комбайнлардан моҳирлик билан фойдаланиб, ўрим суръатига суръат қўшилмоқда. Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхознинг ғалласи ҳам чакки эмас. Бошоқларда дон кўп. Ғаллакорлар ишни мусобақа асосида ташкил қилган ҳолда ишлашяпти. Суратда: колхозда ўрим пайти.

И. Душкин ва Г. Пун фотолари (ЎзТАГ фотохроникаси).

ПАХТАКОРЛАР ДАМ ОЛИШ УЙИ

Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг соясалқин боғида икки қаватли чиройли бино қад кўтариб турибди. Бу — колхоз дам олиш уйи. Ҳозир иссиқ кунлар бошланиши билан бу ерга дам олиш учун 30 киши келди. Рихси Қосимова, Абдураҳмон Шодиев, Маюсуп Абдурасулов ва бошқа пахтакорлар далачилик бригадаларининг қарорига мувофиқ йўлланма олишган.

Дам олувчилар кунига тўрт марта овқатланишади. Ҳар куни уларнинг столи устига янги мева ва сабзавот, тоғлардан олиб келинадиган муздек қимиз қўйилади. Дам олувчи пахтакорларнинг саломатлиги тўғрисида колхоз амбулаториясининг бош врачи Абдулла Турдиев ғамхўрлик қилиб туради.

Бу ерда мавсум давомида уч юз киши икки ҳафтадан дам олади. Колхоз правлениеси дам олиш уйи учун кўп миқдорда озиқ-овқат ажратди. Булардан ташқари, колхознинг маданий фондидан дам олиш уйи учун 5 минг сўм ажратилди.

Тошкент областининг қишлоқ районларида ҳозирги пайтда ўттиз уч колхоз дам олиш уйи ишлаб турибди.

ДЕПУТАТЛАР ВА МАКТАБ

Янгийўл районидаги Ленин қишлоқ Советининг яқинда бўлиб ўтган сессиясида мактабларни янги ўқув йилига тайёрлашнинг бориши ҳамда ўқувчилар ўртасида таълим-тарбия ишларини янада яхшилаш масаласи муҳокама этилди. Шу масала юзасидан доклад қилган қишлоқ Советининг раиси ўрток К. Аджимуратов депутатларга мактаблар ремонти қандай бораётганлиги ҳақида батафсил гапириб берди.

Ленин қишлоқ Советига қарашли иккита ўнбир йиллик ва саккизта саккиз йиллик мактаб бор. Шу кунларда бу мактабларда ремонт ишлари бошлаб юборилган. Айниқса, 85-мактабда иш яхши кетяпти. Кўпчилик синфхоналар ҳозирнинг ўзидаёқ янги ўқув йилига тахт қилиб қўйилди. Қўшимча 6 та синфхона қурилди. Шунингдек, 72-мактабда ҳам сентябрни кутиб олишга тайёргарлик ишлари қизғин бормоқда.

Ҳозир ўқувчилар ёзги каникулга чиқишган. Ўқувчиларнинг ёзги каникулини кўнгилли ўтказишга барча шарт-шароитларни яратиб бериш керак. Бу соҳада «Ленинград» колхози правлениеси ибратли ишлар қилмоқда. Колхозда ёзги дам олиш майдончаси, 60 койкали болалар лагери ташкил этилган. Хўжалик правлениеси лагерга керакли нарсаларнинг ҳаммасини муҳайё қилди.

Сессия депутатлари янги ўқув йилига тайёргарликни суст олиб бораётган мактабларнинг раҳбарларини қаттиқ танқид қилдилар. 87, 80, 94-мактабларда ремонт ишлари ёмон аҳволда. Бу мактабларда болаларнинг ёзги каникулини қувноқ ўтказишлари учун етарли шароит яратиб берилмаган. Пионер лагерлари очилган-у, уларда болалар дам олмаяпти. Чунки яхши шароит йўқ.

Қишлоқ Советининг сессияси мактаблар ремонтини жадаллаштириш ҳамда уларни янги ўқув йилига барвақт тайёрлаб қўйишга қаратилган қарор қабул қилди.

Т. ИМОМОВ.

КОЛХОЗДА КАСАБА СОЮЗ КОМИТЕТИ

Урта Чирчиқ районидаги «Полярная звезда» колхозида касаба союз комитети ташкил этилганига ҳали бир йил ҳам бўлгани йўқ. Аммо бу касаба союз комитети амалга оширган ишлар бирон совхоз ишчилар комитети қилган ишлардан қолишмайди. Касаба союз ташкилоти колхоз правлениеси билан маҳкам боғланган ҳолда иш кўриб, хўжаликни ривожлантиришда колхозга ёрдам бермоқда, механизаторлар, мутахассислар ва барча колхозчиларнинг меҳнат активлигини улар олдида турган вазифаларни муваффақиятли бажариш учун сафарбар қилмоқда.

Тажрибали инженер В. В. Пак бошчилик қилаётган касаба союз комитети қишлоқ меҳнаткашларининг социалистик мусобақасига конкрет раҳбарлик қилмоқда. Коммунистик меҳнат учун бошланган ватанпарварлик ҳаракатида 19 бригада ва тўрт ферма коллективи иштирок этмоқда, коммунистик меҳнат зарбдори деган шарафли номини олиш учун 300 колхозчи курашмоқда. Касаба союз комитети ҳосил тўплаш даврининг қизғин кунларида колхознинг барча аъзоларини илғорларга тенглаштирмоқда. Учинчи участканинг энг яхши сувчиси К. Орловнинг сувдан фойдаланишдаги рационал методлари зўр бериб пропаганда қилинмоқда. Янгидан ташкил қилинган бешта комплекс механизация бригадаларида энг яхши бригадир Т. Тошматов тажрибаси кенг ёйилмоқда.

Касаба союз комитети коммунистик меҳнат учун кураш ҳаракати қатнашчиларини келажак разведкачиларининг барча вазифаларини қатъий бажариш руҳида тарбияламоқда. Улар фақат ишлаб чиқаришдагина илғор кишилар бўлиб қолмай, балки шу билан бирга билимларни эгалламоқдалар, ўз малакаларини оширмоқдалар. Улар турмушда ва оилада намуна бўлмоқдалар. Колхозда касаба союз комитети иштироки билан агрохимия асослари бўйича семинар ўтказилди, механизаторлар курслари ташкил этилди. Иқтисодий анализ бюроси тузилди. Бу бюро ёрдамида қишлоқ меҳнаткашлари колхоз ишлаб чиқариши экономикаси асосларини ўрганмоқдалар. Колхознинг марказий қўрғонида, шунингдек барча бўлимларида ишлаб турган клубларда бадиий ҳаваскорлик кенг ривожланди. Бадиий ҳаваскорлик қатнашчилари дала шийпонларида концертлар бериб турадилар.

Колхоз касаба союз комитети аъзолари ўртасида вазифалар қатъий тақсимланган. Касаба союз комитетининг ҳар бир аъзоси ўз участкаси учун жавоб беради. Агроном Ф. Э. Ким раҳбарлик қилаётган оммавий-ишлаб чиқариш комиссияси мусобақаларда зиммага олинган мажбуриятларнинг бажарилишига эришмоқда, колхоз ишлаб чиқаришини планлаштиришда иштирок этмоқда. Бригада механиги Х. Айтенов раислигидаги меҳнатни муҳофаза қилиш комиссияси қишлоқ меҳнаткашлари тўғрисида ғамхўрлик қилади. Уй-жой-маиший, маданий-оммавий ва бошқа жамоат комиссиялари ҳам ишни бошлади.

* * *

Ўзбекистонда ишлаб турган колхоз касаба союз комитетининг бири бўлган «Полярная звезда» колхози касаба союз комитети тажрибасини қишлоқ хўжалик ва тайёрлаш ишчилари ва хизматчилари касаба союзи республика комитети кенг ёймоқда. (ЎзТАГ).

Бу йил боғларимизда мевалар ҳар қачонгидан ҳам кўп бўлди. Кундан-кунга бозорларимиз эртапишар мевалар билан тўлиб боряпти. Колхоз ва совхозлардан мева ташиб келаётган машиналарнинг кети узилмайди.

Калинин районидаги «Партия XXI съезди» колхозининг боғларини айлансангиз ғарқ пишган турли-туман меваларни кўриб қувониб кетасиз. Дарахтларнинг шохлари меваларини кўтараолмай эгилиб ётибди. Боғбонлар ҳар бир тупдаги мевани эҳтиёт қилиб сақлашмоқда. Эгилган шохларга тирговичлар қўйиб, меванинг тўкилиши ва шоҳларнинг синиши олдини олишаяпти. Колхозда эртапишар ёз меваларини териш ва сотиш қизғин боряпти. «Беленалиф» навли эртапишар олмалар заха қилмасдан узилиб яшикларга жойлаштирилмоқда. Шу туфайли нобудгарчиликка йўл қўйилмаяпти. Боғбонлар ҳар гектар боғдан пландаги 3,5 ўрнига 8 тоннадан олма йиғиштириб олишмоқда. Суратда: янги узилган олмалар шаҳар бозорларига жўнатиляпти.

Қ. Розиқов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ДАЛА ШИЙПОНИДА

Муздек қилиб сув сепилган дала шийпони бир зумда колхозчилар билан гавжум бўлиб кетди. Улар ошпаз Фарида опа пиширган таомни зўр иштаҳа билан ейишар экан, бир-бирлари билан хушчақчақ суҳбатлашиб дам олишарди.

Калинин районидаги «Коммунизм» колхозининг ўртоқ Турсун Норхўжаев бошлиқ механизациялашган звеносининг дала шийпони ҳақиқатан ҳам колхозчиларнинг ҳақиқий дам оладиган жойига айлантирилган.

Шийпонда маданий-оқартув, оммавий-сиёсий ишлар яхши йўлга қўйилган. Қизил бурчак дид билан безатилган. Столлар устига териб қўйилган турли хил китоб ва газета-журналларни колхозчилар қизиқиб ўқийдилар.

Агитатор ўртоқ Т. Аҳмедов кун ора бу ерга келиб, колхозчилар ўртасида халқаро аҳвол, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида қўлга киритилаётган ютуқлар ва навбатдаги вазифалар ҳақида суҳбат ўтказиб туради.

Дала шийпонининг шундай ёнгинасида болалар боғчаси жойлашган. Бу ерда эркатойларнинг соғлом, тетик ўсиши, яхши тарбияланиши учун ҳамма нарса муҳайё. Норой Ҳайитова ва Раҳима Аҳмедова каби меҳрибон тарбиячилардан колхозчилар миннатдор.

Х. ТОЖИЕВ.

ҚИШЛОҚ ИНДУСТРИЯСИНИНГ АВТОМАТЛАРИ

АЖОЙИБ ЛАМПА

Майда чивин ва пашшалар худди мафтун бўлгандек гулхан алангасига, кўча фонарининг ойналарига келиб урилади. Ёруғлик катта ёки кичиклигидан қатъий назар, уларни ўзига худди магнит сингари тортади. Ихтирочилар чивин ва пашшаларнинг ана шу хусусиятидан зарарли ҳашаротга қарши курашда фойдаланиш йўлини топишди.

Кўрикка қўйилган чироқлар конструкция ва фойдаланиш хусусиятлари жиҳатидан турли-тумандир. Улар фақатгина ёруғлик манбалари бўлиб қолмай, учувчи ҳашаротларни қириш манбалари ҳамдир.

Улар бундай ясалади: лампалар теварагига усти очиқ параллел симлар тўр шаклида ўралади, улар юксак кучланишли токка уланади. Зарарли ҳашаротлар ана шу тўрга келиб тегиши билан ҳалок бўлади.

Қишлоқ хўжалигини электрлаштириш институтида ишлаб чиқилган бундай лампалар Ростовдаги электро арматура заводида тайёрланмоқда. Бу лампаларни чорвачилик фермалари ва бинолар ичига осиб қўйилади. Уларни боғларда, сабзавот участкаларида ҳам ёқиб қўйиш мумкин. Лампалар дроссель-тронсформаторлари орқали оддий электр тармоқларига уланади.

Москва қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши инженерлари институти Тимирязев номидаги қишлоқ хўжалик академияси билан ҳамкорликда яратган қанотлар шаклидаги ясси тўр ва симоб лампаси бўлган чироқ синаб кўриляпти. Унинг жалб этиш кучи оддий чироқларникига қараганда беш баравар кўпдир. Тўрининг шакли ҳашаротларнинг юришини ҳисобга олган ҳолда яратилган. Бу эса унинг шикастлаш эффектини янада оширади.

Иваново шаҳрининг ихтирочилари батарея билан ишлайдиган «Искра» ҳашаротларни қирувчи лампа яратдилар. Бу лампа шу билан қулайки, у электр тармоқларидан узоқ бўлган жойларда ҳам фойдаланилади, дарахт ёки буталарга осиб қўйилади. У стакандан сал каттароқдир. Ичида оддий қўл фонарининг лампочкаси бор. Аккумулятор ёки қуруқ батареялардан ток қирувчи тўрга узатилади, чала ўтказгич мосламалар унинг кучланишини 1600 вольтгача етказади.

ФЕРМА УЧУН КОМБАЙН

Фермада ишлатиладиган олти хил қурилманинг ишини бажарадиган машинанинг биринчи намунаси бу. У молларни ювади ва тозалайди, сигирларни соғади, иш жойини ёритади ва ем-хашакни молларга тарқатади, тўшамани чиқариб ташлайди, гўнгни йиғади, хонани дизенфекция қилади.

Қишлоқ хўжалигини электрлаштириш институтида яратилган бу чорвачилик комбайни ташқи кўриниш жиҳатидан трамвайнинг очиқ вагонига ўхшайди. Сигирхона ўртасидаги рельсларда юради, оператор эса худди трамвай вагони ҳайдовчисига ўхшаб олдинда бошқариш пульти ёнида ўтиради. Операторнинг чап томонида приборлар тахтаси бор. Сезгир қурилмалар комбайн узелларининг ишини контрол қилади. Ўнг томонда эса операцияларни бошқариш дасталари бор. Универсал машина синовдан муваффақиятли ўтди.

Москва остидаги «Ўроқ ва болға» совхози стендидаги 15 минг бошга мўлжалланган автоматлашган чўчқахона лойиҳаси диққатни ўзига жалб қилади. Бу гигант ферманинг ходимлари бор-йўғи 18 кишидан иборат. Амалда ана шу ҳажмдаги чўчқахонада юздан ортиқ киши ишлаши керак.

Бу чўчқахонада охурлар ем-хашак билан автоматик тўлдирилади, ем-хашакнинг ҳарорати тартибга солинади, гўнг чиқариб ташланади, бино ичида зарур даражада ҳарорат бўлади ва ҳаво тоза туради. Пульт ёнида ўтирган оператор бу ишлар қандай бажарилаётганлигини назорат қилади, ем-хашак қандай тайёрланаётганлиги ва охурга солинаётганлиги бункер ва магистрал қандай тозаланаётганлигини кузатиб туради.

Ана шундай комплекс механизация ва автоматизацияни жорий қилиш туфайли фермада меҳнат сарфиёти камаяди, маҳсулот таннархи арзонлашади. Бу билан ҳар йили 400 минг сўмликдан кўпроқ иқтисодий фойда олинади. (АПН).

ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ

ПЛАНЕТА ОВОЗИ

ВЕНГРИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ МАЖЛИСИ

БУДАПЕШТ, 1 июль. (ТАСС). Венгрия Халқ Республикасининг Президиуми, Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитети билан Умумвенгрия Ватан халқ фронти кенгаши Президиумининг биргаликда киритган таклифига амал қилиб, Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Янош Кадарни Венгрия Халқ Республикаси Министрлар Совети раиси вазифаларидан озод қилди ва унинг хизматларини таъкидлаб ўтди.

Венгрия Халқ Республикасининг Президиуми доктор Ференц Мюнніхнинг хизматларини қайд қилган ҳолда, саломатлиги ёмонлашганлиги сабабли ўзининг илтимосига биноан уни давлат министри вазифаларидан озод қилди ва унинг пенсияга чиқишига розилик берди. Венгрия Халқ Республикасининг Президиуми Янош Паппнинг хизматларини таъкидлаган ҳолда, бошқа муҳим партия топшириғи берилганлиги муносабати билан уни Венгрия Халқ Республикаси Министрлар Совети раисининг ўринбосари вазифаларидан озод қилди.

Венгрия Халқ Республикасининг Президиуми Дьюла Калланни Венгрия Халқ Республикаси Министрлар Совети раисининг ўринбосари вазифаларидан озод қилди ва уни Венгрия Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси қилиб сайлади. Дьюла Каллаи шу бугуноқ Венгрия Халқ Республикаси Президиумининг раиси Иштван Добига қасамёд қилди.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИНИНГ БАЁНОТИ

ПРАГА, 1 июль. (ТАСС). «Судет немислари уюшмаси съезди»да Чехословакияга қарши хуруж қилинганлиги муносабати билан Чехословакия Ташқи ишлар министрлиги баёнот эълон қилди. Реваншчиларнинг ана шу йиғини 5—7 июнда Ғарбий Германиянинг Штутгарт шаҳрида ўтказилган эди.

Баёнотда таъкидлаб ўтилганидек, «Судет немислари» деб аталган ташкилотнинг фаолияти тинчлик ишига тобора катта хавф туғдирмоқда. Съезд қатнашчилари қабул қилган «Штутгарт баёноти» Чехословакия Социалистик Республикаси территориясининг бир қисми бўлган «Судет области»ни «немис халқига қайтариб бериш»ни талаб қилади. Шу муносабат билан Чехословакия Ташқи ишлар министрлиги қуйидагиларни кўрсатиб ўтади: «Судет немислари»нинг шу хилдаги шиорларидан фақат бир мақсад кўзда тутилади, у ҳам бўлса, реваншчиларнинг территория ҳақидаги даъволарини ниқоблашдир.

Чехословакия ташқи ишлар министрлиги Германия Федератив Республикаси Чехословакия Социалистик Республикасидан ҳеч қандай территорияни даъво қилмайди, деган Ғарбий герман гапларининг сохта гаплар эканлигини фош қилади. Германия Федератив Республикасининг ҳукумати, деб таъкидланади баёнотда, иккинчи жаҳон урушининг натижаларини ревизия қилиш каби нореал сиёсатдан ниҳоят воз кечиши зарур.

ҚОҲИРАДАГИ УЧРАШУВЛАРДАН КЕЙИН

ҚОҲИРА, 1 июль. (ТАСС). Индонезия президенти Сукарно, Покистон президенти Айюбхон, Хитой Халқ Республикаси Давлат кенгашининг бош министри Чжоу Энь-Лай ва Бирлашган Араб Республикасининг президенти Носир Осиё ва Африка мамлакатларининг иккинчи конференциясини шу йил 5 ноябрда Жазоирда ўтказишга қарор берганликларини таъкидладилар. Ана шу давлат арбобларининг Қоҳирадаги сўнгги учрашувидан кейин кеча эълон қилинган ахборотда шу тўғрида гапирилади.

МЕН агентлиги хабар беради: ахборотда таъкидлаб ўтилганидек, «1955 йилдан кейин таркиб топган янги вазият ва янги талабларни эътиборга олиб, Бандунг конференциясининг принципларини янгилаш ва янада батафсил ишлаб чиқиш, шунингдек империализмга, эски ва янги мустамлакачиликка қарши курашни кучайтириш», Жазоирда ўтказиладиган конференциянинг мақсади бўлиб қолади.

БОСҚИНЧИЛАРГА ЗАРБА

НЬЮ-ЙОРК, 1 июль. (ТАСС). Жанубий Вьетнам партизанлари кеча кечқурун Американинг Жанубий Вьетнамдаги энг йирик ҳарбий базасида — Данангни миномётлардан ўққа тутдилар. Бунинг натижасида 28 самолёт йўқ қилинди ва шикастлантирилди. Американинг ҳарбий хизматчиларидан 4 киши ўлдирилди ва неча ўнлаб киши ярадор қилинди. Америка информация агентликлари н и н г Сайгондан хабар беришича, партизанлар бу базанинг «мудофаа истеҳкоми»ни ёриб ўтганлар ва аэродромга қарата ўт очганлар. АҚШ денгиз пиёда аскарларининг қарийб ўн минг кишидан иборат отряди артиллерия ва авиациянинг ёрдами билан шу базани қўриқлаб турар эди. Ватанпарварларнинг довюраклик билан ўтказган ана шу операцияси Жанубий Вьетнамда кечаги шиддатли жангларнинг энг баланд чўққиси бўлди. Бу жанглар давомида қўғирчоқ қўшинлар ва уларнинг америкалик ҳамда австралиялик «маслаҳатчилари» жуда катта талафот кўрдилар.

ҚЎШИНЛАРНИ ОЛИБ ЧИҚИШ ТЎҒРИСИДА БУЙРУҚ БЕРИЛДИ

КАРАЧИ, 1 июль. (ТАСС). Кач ранида ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги Покистон-Ҳиндистон битими неча имзоланганлиги муносабати билан Покистон президенти ва Ҳиндистон бош министри Покистон ва Ҳиндистоннинг бутун чегараси бўйидаги қўшинларни олиб чиқиб кетиш тўғрисида буйруқ беришди. Кач рани тўғрисидаги битим ҳар иккала томон қўшинларини ўт очиш тўхтатиладиган линиядан етти кун ичида олиб чиқиб кетишни, бу районда 1965 йил 1 январгача бўлган аҳволни тиклашни, чегарани аниқлаш учун ҳар иккала мамлакат вакилларининг бир ой ичида учрашувини кўзда тутади. Бу вакиллар икки ой мобайнида бир қарорга кела олмаган тақдирда, масала қараб чиқиш учун арбитраж комиссияга ҳавола қилинади.

Чет эл хроникаси

ЖАЗОИР, 1 июль. (ТАСС). Матбуотнинг хабар беришича, Жазоир маъмурлари кеча кечқурун Кубанинг Пренса Латина матбуот агентлигининг Жазоирдаги мухбирлик пунктини ёпиб қўйдилар.

55 ТА ҚУЗҒУН УРИБ ТУШИРИЛДИ

ХАНОЙ, 1 июль. (ТАСС). Вьетнам информация агентлиги хабар беради: шу йилнинг июнь ойида Вьетнам Демократик Республикаси осмонида Американинг 55 та самолёти уриб туширилди. Агентликнинг хабарида айтилишича, Вьетнам Демократик Республикаси осмонида уриб туширилган самолётларнинг биттаси учувчисиз учадиган самолёт эди.

Областимизнинг Хўжакент қишлоғида жойлашган «Огонёк» пионер лагерида уззу-кун ҳаёт қайнайди. Бу ерда яқинда биринчи смена тугади. Ҳозир эса иккинчи смена давом этмоқда. Суратларда: (чапда) горн янграйди: қани походга! (Ўнгда) Болалар тоғ ёнбағирлаб экскурсияга йўл олишди.

М. Нуриддинов фотоси.

СПОРТ ХРОНИКАСИ

● Мерганлик бўйича Ўзбекистон шахсий-команда биринчилиги мусобақалари уч кун давом этди. Бу спорт турининг ветерани тошкентлик Н. Струшченко траншеяли стендга отишда қатнашиб юксак натижага эришди. У 200 та учар тарелканинг 193 тасини мўлжалга олди. Бу Ўзбекистон рекордидан юксакдир. Айланали стендга отишда спорт мастери В. Кондратьев 187 очко билан ғолиб чиқди. Умумкоманда ҳисобида пойтахт мерганлари ғолиб чиқишди.

● Шашка бўйича республика йигит ва қизлари ўртасидаги мусобақалар М. Горький номли паркда ўтказилди. Барча областлар ва Қорақалпоғистон Автоном Республикасининг 36 ёш шашкачиси 11 кун давомида энг кучли деган ном учун курашди. Рус шашкасида тошкентлик ўқувчилар А. Энглин ва Ҳ. Иб. рагимова, халқаро шашкада эса самарқандлик А. Субҳонқулов ғолиб чиқишди. Чемпионатда энг юксак натижа кўрсатган спортчилар республика терма командаси составига киритилдилар. Улар август ойида Севастополь шаҳрида бўладиган Бутуниттифоқ ёшлар мусобақаларида қатнашадилар.

● 28 июнь куни Тошкент, Красногорск, Чирчиқ, Олмалиқ шаҳар стадионлари ва «Политотдел», Димитров номли ва Свердлов номли колхоз стадионларида Ўзбекистон комсомоли мукофоти учун футбол мусобақалари бошланды. 24 та команда тўртта группага бўлинган. Группа ғолиблари финалда куч синашадилар. 1—2—3 ўринларни эгаллаган ёш футболчилар ВЛКСМ Марказий комитети мукофоти учун Бутуниттифоқ мусобақаларида қатнашадилар.

● Ўрта Осиё темирйўли ўқувчи-спортчиларидан 70 киши йўллар министрлиги Бутуниттифоқ спартакиадасида қатнашиш учун сафарга жўнаб кетди. Волейболчилар, баскетболчилар, гимнастикачилар Гомелда, велосипедчилар Ярославлда, сузувчилар ва теннисчилар Москвада, гандболчилар Вологдада мусобақалашадилар.

ТОЖИКИСТОНЛИК ДЎСТЛАР ҲУЗУРИГА

Меҳнат Қизил Байроқ орденли ўзбек давлат филармониясининг республикада хизмат кўрсатган артист Саид Алиев бошчилигидаги халқ чолғу асбоблари оркестри қардош Тожикистон ССР бўйлаб узоқ сафарга отланди. Коллектив бу гастролга пухта тайёргарлик кўрди. Унинг программаси композиторлар Гиенко, Мейн, Ф. Назаров, С. Жалиловларнинг оркестр учун ёзган янги асарлари билан бошланади. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Тоштемир Шарипов, солистлардан Раҳим Бунигор, Сора Шукурова, Вилоят Оқилова, Холисхон Қодирова, Дилбар Абдуллаева ва бошқалар ўзбек ва тожик композиторларининг куй ва қўшиқларини ижро этадилар.

Н. ИНОҚОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

БОДОМ ГУЛЛАРИ

(ҲИКОЯ)

Бугун тўй. Бугун катта тўй... Вазиранинг тўйи...

Қизлар базмига келиннинг ҳамма-ҳамма дугоналари, курсдошлари йиғилишди. Фақат битта одам йўқ.

Саида — келиннинг девормиён қўшниси, болаликдан биргалашиб ўсган, биргалашиб толбаргаклар тақишган, бир-бирининг сочини ўриб катта бўлган ўртоқжони — Саида зиёфатга чиқмади. У ҳовлининг ўртасидаги қийғос гуллаган бодомга суянганича хомуш турибди. Шу топда тўйхонадан, деворнинг нариги ёғидан қанот қоқиб чиқаётган дутор садолари ҳам, қизларнинг шўх кулгилари ҳам унинг кўнглини, ёниб турган нозиккина кўнглини ўртаб юбораяпти.

Саида янги тиктирилган сариқ атлас кўйлагини кийиб, оқ капрон рўмолини ўраган жойида чиқмади зиёфатга...

Рост-да, нимагаям чиқсин?! Вазира унинг бахтини, жондан азиз Мўминжонини эгаллаб олганини томоша қилишгами?

Агар Вазира орага тушмаганида шу тўй Саиданики бўлмасмиди? Шу зиёфат тўрида Саида ўтирмасмиди?!

...Тўйхонада қарсак авжига чиқиб кетди. Эҳтимол Вазиранинг ўзини ўйнатишаётгандир. Ҳа, Вазира яхши ўйнайди...

Саиданинг кўзларидан икки томчи ёш юмалаб тушдию, лабларининг икки бурчида тўхтаб қолди. У ёшларини рўмолининг учи билан шоша-пиша артиб олди. Осмонга тикилди. Оқшом кўнди. Шамол турди. Бодом бошига қўнган сон-саноқсиз капалаклар ерга дув тўкилди.

Саида эсини танибдики, шу бодомни билади. Қачонлардир шу бодомнинг шохига арқон илиб. Вазира билан арғимчоқ учишган. Соясида биргалашиб дарс тайёрлашган.

Саида хорғин жилмайиб қўйди. Елкасига қўнган танга-танга гулларни секингина тушириб ташлади. Энг яқин дугонаси, энг ишонган ўртоқжони унинг бахтини тортиб олишини қаёқдан билсин?.. Бугун ёмон туш кўрган эди-я, ўзиям...

Тушида кафтдеккина ойнага қараб, сочини тараётган эмиш. Бундай қараса, пешонаси қорайиб қолганмиш... Саида қўрқиб кетибди. Пешонасини артаман, деб қўлини кўтарган экан, ойна ерга тушибдию, чил-чил бўлиб кетибди.

Саида чўчиб уйғониб кетди. Кўрган тушини келинойисига айтиб берди. Келинойиси кула-кула юпатди уни:

— Ойна синган бўлса, бахтингиз очилади, — деди...

Йўқ, Саиданинг эмас, Вазиранинг бахти очилди. Пешинга яқин зиёфатга чақириб чиқди. Саида Мўминжонни яхши кўришини, жудаям яхши кўришини ҳам, аммо у билан ҳеч қачон бирга бўлолмаслигини ҳам мана энди тушуниб турибди.

...Айвонда келинойисининг шарпаси кўринди. У эшикни секингина очиб, уйга кириб кетдию, чиқ этиб чироқ ёнди. Шойи парда тутилган деразадан ейилиб чиққан нур Саиданинг атлас кўйлагини, бодомнинг пастки шоҳларини ёритиб юборди. Саида нурдан чўчигандай бир сесканиб тушдию, ўрнидан жилмади. Унинг оёқларида мадор қолмаган, тубсиз бир оташ ёндириб юборганди вужудини.

Эҳ Вазира, ўртоқжон! Наҳотки келиб-келиб ўз дугонангнинг кўзига чўп солсанг-а?! Бахтингни бошқа жойдан изласанг бўлмасмиди?

Қайси қиз бахтли бўлишни хоҳламайди! Вазира бахтли бўлишни хоҳлаганда, Саида хоҳламайдими?!

Рост, икковлари бирга ўқишди. Мактабни бирга битириб, институтга ҳам биргалашиб киришди. Йигитлар қиз танлаганда қизлар йигит танламайдими? Саида ҳам, уларнинг группасидаги дугоналари ҳам дарс тайёрлаб чарчаган пайтларида ишқ-муҳаббат тўғрисида, йигитлар тўғрисида узоқ-узоқ гаплашиб ўтиришарди. Ҳамма йигитдан ҳам камчилик топширади: биттаси кўп қизлар билан юради, биттаси олифтагарчиликка зеб беради.

...Фақат битта йигитдан — Мўминжондан камчилик топишолмасди. Мўминжон ростдан ҳам мўмин-қобил йигит эди. Қизлар билан ҳазиллашмас, ўзининг иззат-нафсини биларди. Онда-сонда гаплашиб қолганида ҳам кишининг кўзларига майинлик билан тикилиб қарар, шу тикилишда кўнглингда нима гап бор эканини билиб олаётгандай бўларди.

Мўминжоннинг қарашлари ўзига қанчалар азиз, қанчалар қадрдон бўлиб қолганини Саида мана энди билиб турибди.

Саида тағин бошини қуйи солиб олди. Рўмолининг учи шабадада пирпираб, даҳанини силай бошлади.

Ўшанда ҳам ой янги бўлган кўклам оқшомларидан бири эди. Баҳорги имтиҳонларнинг энг охиргисини топширишган куни Саида ҳаммадан кейин қолиб кетди. Соат ўнларга яқин имтиҳонни топшириб чиқдию, зина ёнида турган Мўминжонни кўриб қолди. Мўминжон факультет зинасининг қанотига суяниб. папирос чекиб турарди. Саида уни узоқдан таниди, дарров таниди. Мўминжоннинг силлиқ таралган сочлари, жигарранг плашчининг ёқасини кўтариб юриши таниш бўлиб қолганди унга.

Саида конспект дафтарларини қўлтиқлаб, ёнидан ўтиб кетаётганида Мўминжон бурилиб қаради. Саида унинг нимадир демоқчи бўлганини сездию, тўхтамади. Зинадан чопқиллаб тушиб кетди. Катта кўчага чиққанида орқасига ўгирилиб қаради. Мўминжоннинг келаётганини кўриб қолдию, тротуарда ҳалқобод бўлиб қолган ёмғир сувлари устидан сакраб-сакраб, тез-тез юриб кетди.

Трамвай тўхтайдиган жойга келганида тағин ўгирилиб қаради. Мўминжон яқин келиб қолган эди. У Саиданинг ёнгинасига келиб секин сўради:

— Бешми?

Саида индамасдан бош силкиди.

— Табриклайман! — Мўминжон унинг қўлини аябгина қисиб қўйди.

Кейин икковлари ҳам жимиб қолишди. Атрофда одам кўп эди. Саида ўзидан ўзи уялиб турар, Мўминжонга қарамас эди. Анчадан кейин Мўминжон тағин секингина сўради.

— Саида... Кузатиб қўйсам майлими?

Мўминжон бу гапни жуда секин айтди. Аммо Саиданинг хаёлида шу ерда турганларнинг ҳаммаси Мўминжоннинг таклифини эшитиб қолгандай, ҳамма унга тикилиб тургандай бўлиб кетди.

— Уйимни ўзим ҳам кўрганман! — Саида шундай дедию, трамвай келадиган томонга қараб олди. Шу топда у трамвайнинг келишини хоҳламас, ҳечам хоҳламасди. Аммо трамвай яқингина жойда ғизиллаб келарди.

Вагоннинг эшиги тарақлаб очилди.

— Саида!

Мўминжон аллақандай ўтинч оҳангда секингина чақирди. Аммо Саида ўгирилиб қарамади. Одамларга қўшилиб вагон зинасига оёқ қўяркан, секингина «хайр» деб қўйди. Мўминжон ўшанда эшитганмиди, йўқми, ҳалиям билмайди. У Мўминжоннинг ҳам вагонга чиқишини хоҳларди, жудаям хоҳларди. Вагон майдончасига чиқиб олганидан кейин деразадан қараб турди.

Йўқ, Мўминжон чиқмади, трамвай юриб кетди.

Яна бир ойдан кейин бундан ҳам қизиқ воқеа бўлди. Лекция эшитиб ўтиришганида Мўминжон унинг дафтарини сўраб олдию, дарров қайтариб берди. Саида дафтарини очиб қараши билан қип-қизариб кетди. Дафтар орасидаги уч бурчак хат пирпираб ерга тушди. Саида ёнида ўтирган дугоналари ўзига тикилиб қолганини кўриб, титраб кетди. Йўқ у Мўминжоннинг «қизи» эмас. Қизларнинг майда-чўйда гапларига тоби йўқ!

Хатни ердан олди-ю, бурда-бурда қилиб стол тагига улоқтириб юборди.

Саида ўзининг яхши қиз эканига, одобли қиз эканига ишонарди. Мўминжоннинг, ўкинч, илтижо билан тикилиб юришини кўрганида юраги зириллаб кетар, аммо гапиришга уяларди.

Шу йил кузда пахтага чиқишганида Мўминжон тортинчоқлик билан уяла-уяла ўзининг сирларини айтди. Саида худди шунақа гапларни кутиб юрарди-ю, нимагадир бу гаплар жуда сирли, аммо жуда бегона туюлди унга.

— Нимага бунча ёпишиб олдингиз?! Тинч қўясизми-йўқми? — деб қўя қолди.

Нимага шунақа деди? Мен ҳам сизни кўп ўйлайман деса бўлмасмиди? Вазиранинг шунақа қилишини, Мўминжонини ундан тортиб, олишини ким билибди дейсиз.

Пахтадан қайтишганидан кейин арзимаган бир сабаб бўлди-ю, Мўминжон ҳам, Вазира ҳам Саидадан узоқлашиб кетишди. Бир куни дарсга қўнғироқ чалинганида Мўминжон ҳаммадан кейин аудиторияга югуриб кирди-ю, ўтиб кетаётиб энг чеккадаги стулда ўтирган Вазиранинг оёғини босиб олди.

— Кечирасиз... — деди қизариб-бўзариб.

Вазира шаддод қиз эди. Мўминжоннинг кўзларига тик қараб жилмайди:

— Оёғимни босгандан кўра қулоғимга айтиб қўя қолмайсизми?

Ҳамма гур этиб кулиб юборди. Эҳтимол ўшанда Саида ҳаммадан кўра қаттиқроқ кулгандир. Мўминжон Саиданинг кўзларига узоқ тикилиб қолди. Кейин секингина уф тортиб, жойига бориб ўтирди.

Танаффусга чиқиб кетишаётганида Саида Мўминжоннинг алам билан гапираётганини эшитиб қолди.

— Шу гапига Вазирага уйланмасам...

Саида парво ҳам қилмаганди ўшанда. Ким билсин, Саида силтаб ташлайверганидан кейин умиди қолмагандир Мўминжоннинг. Эҳтимол у Саидадан тополмаганини Вазирадан топгандир. Мўминжонни қанчалик яхши кўриб қолганини, лекин буни ўзи ўзидан ҳам яшириб юрганини мана энди сезиб турибди у.

Кимдир унинг қўлидан силтаб тортди.

— Саида опа!

У сесканиб ўгирилиб қаради. Вазиранинг шу йил мактабга қатнай бошлаган кемишик тишли укаси ёнида турарди.

— Чиқармишсиз... Опамлар айтдилар.

Тўй нафаси, куй садолари яна жаранглаб қулоқларига урилди-ю, Саида титраб-титраб йиғлаб юборди.

— Хўп, оповси. Ҳозир чиқаман, ҳозир...

Бола ерда сочилиб ётган бодом гулларини босиб чопиб кетди.

Саида секин-секин юриб бориб, водопроводдан оқиб ётган сувда узоқ ювинди. Шойи рўмолчаси билан кўзларини артган бўлди. Аммо йиғлагани шундоққина билинишини ўзи ҳам сезиб турарди.

Бемажол оёқларини хорғин кўтариб босиб дарвозани очди. Ярим кеча бўлиб қолган, кўча кимсасиз, сокин эди. Фақат қатор-қатор симёғочлар устида лампочкалар жимгина ёнар, ҳавода гул иси кезарди.

Саида Вазираларнинг эшигига бурилди-ю, тўхтаб қолди. Тўйхонада ҳамон куй янграр, қувноқ қаҳқаҳалар тинмасди.

Йўқ, Саида бу уйга киролмайди. Бу уй унинг учун тўйхона эмас, ғамхона. У кескин бурилди-да тескари томонга юриб кетди. Кўча бошига етганда тўхтаб қолди. Шу кўчанинг бошида ҳам бир туп бодом борлигини, шу бодом ҳам ҳар баҳор гуллашини сезмай юрган экан. Саида бодомга тикилиб қолди. Дарахтнинг тагида, чироқлардан панароқ жойда бир жуфт ошиқ-маъшуқлар турарди.

Йигит кепкасини бостириб олганича, қизнинг бошига эгилиб турарди. Нозиккина қиз оппоқ кўйлак кийган, узоқдан қараганда ўзи ҳам худди бодом гулларидан ясалганга ўхшарди. Шу топда Саиданинг уларга жуда-жуда ҳаваси келиб кетди. Халақит бермаслик учун бурилиб кетаётган эди, ошиқ-маъшуқлар унинг шарпасини сезиб қолишди. Қиз чўчиб кетди. Йигитнинг қўлларидан силтаниб чиқди-ю, кўчанинг нариги бетига чопиб ўтиб кетди.

Саида олдинга бир талпинди. Шу топда қизни тўхтатиб қолгуси келиб кетди. Унинг юраги ўртанар турган ерида ҳадеб пичирлар эди:

— Қўрқма синглим, қўрқма жоним! Бировни яхши кўриш айб эмас. Бу савдо ҳамманинг ҳам бошида бор. Суйган кишингга мен сени яхши кўраман, дейиш гуноҳ эмас. Бунинг учун ҳеч ким жазоламайди, сени. Лекин яхши кўрганингни яшириб юрсанг, ўзингни ўзинг жазолаган бўласан. Бу дардга даво топилмай қолади, кейин...

Саида яна анча туриб қолди. Уйга қайтиб келганида ой ботиб кетган, митти юлдузлар анча паст тушиб қолган эди. Саида чироқни ўчирди-ю, ечинмасдан тушакка ўзини ташлади. Очиқ деразадан баҳор шамолига ўралиб, куй садолари ёпирилиб кирарди. Йўқ, у чидай олмади. Сакраб ўрнидан туриб, деразанинг бир қанотини ёпди. Иккинчи тавақасини ёпаётганида ҳовли ўртасидаги бодомга тикилиб қолди. Бодом оқ шойи рўмол ўраган келиндай уялиб бош эгиб турар, танга-танга гуллар ерга тўкиларди.

Қизиқ, бодом гуллари нозик бўлади. Жудаям нозик бўлади. Сал нарсага дув тўкилиб кетади. Қайсибири мева тугиши унинг ўзига боғлиқ.

Саида деразани ёпиб ўрнига чўзилди. Ажаб... Бодом янаги йилга тағин гуллармикин? Гуллайди, нега гулламасин. Лекин бу гуллар бутунлай бошқа бўлади.

Саида кўзларини чирт юмиб олди. Аммо тўй оҳанги ҳалиям тинмас, зиёфат авжига чиқиб кетган эди.

Ўткир ҲОШИМОВ.

ФУТБОЛ

ТАНИШИНГ: „ПЕЛЕ КОМАНДАСИ“

4 июлда москваликлар биринчи марта ўз шаҳрида афсонавий «Пеле командаси»ни — 1958, 1962 йилларда футбол бўйича жаҳон чемпиони бўлган Бразилия терма командасини қабул қиладилар. Москвада бўладиган ўйин билан бразилияликлар Европа бўйлаб қилган сафарларини якунлашади. Совет терма командаси учун бундай машҳур рақиб билан олишув, шубҳасиз, Лондонда бўладиган финал турнири олдидан кучларни яхшигина синаб кўришдир. Лондонга йўлланма эса, футболчиларимизнинг қўлларига тегай деб турибди.

Москвада бўладиган ўйин арафасида газетхонлар «Пеле командаси» билан танишишлари мумкин. АПН футбол обзорчиси Александр Васин бу команда билан таништиради.

Футбол бўйича жаҳон чемпионларини лоақал шунинг учун ҳам бахтли деб ҳисоблашадики, улар саралаш ўйинларидан озод қилинадилар. Албатта, финал мусобақада қатнашиш ҳуқуқига эга бўлишнинг аҳамияти зўр бўлса ҳам, бу Бразилия терма командаси раҳбарлари учун қўл қовуштириб ўтиришдан бошқа ташвиш йўқ, деган сўз эмас.

Гап шундаки, аввало, терма команда аслида йўқ. Дарҳақиқат, 1958 ва 1962 йилларда жаҳон чемпионатларини ютган Бразилия командаси состави деярли ҳеч қандай ўзгаргани йўқ. Чилида ўйналган «Олтин маъбуда» кубоги биргина Амарилдога шон-шуҳрат келтирди. У ҳам энг яхши ҳужумчи Пеле сафдан чиқиб қолганлиги туфайли бўлди.

Бундан уч йил аввалоқ жаҳон биринчилигида ҳам улар ёши энг катта командалардан эди. Шунинг учун тренерларнинг бутун ғайрати кекса футболчиларга муносиб ўринбосарлар ахтаришга қаратилган эди. Талантли футболчилар сон-саноқсиз бўлган Бразилия учун бу масала қийинчилик туғдирмаётгандек кўринади. Бироқ бу ерда ҳам қийинчиликлар пайдо бўлди. Ёш бразилияликлар футбол майдонига тушар эканлар ўзларини кўрсатишни, тўп уришни, олқишларга сазовор бўлишни истайдилар. Уларнинг характери ўзи шунақа. Шунинг учун жаҳон чемпионлари деярли кучи теппа-тенг бўлган 4—5 та ҳужум линияси ташкил қила оладилар ҳимоя линиясига келганда эса масала жуда мураккаб.

Жаҳон чемпионларининг ҳозирги Европа сафарида Стокгольмда ўйнаган составдан уч ҳимоячи (Орландо, Беллини ва Жалма Сантос) қатнашаётганлигини шу билан изоҳлаш мумкин. Ваҳоланки, улар Швецияда ҳам ёш футболчилардан эмасди. Бу сафарни бразилияликлар Англиядаги турнир олдидан сўнгги репетиция сифатида баҳолаётганликларини ҳам унутмаслик керак. Командада ветеранларнинг пайдо бўлганлиги шундай хулосага олиб келадики, Бразилия тренерлари ҳозирча дурустроқ чора ўйлаб топа олмаганлар.

Ярим ҳимояда аҳвол бирмунча дуруст. Бу ерда «Палмерас» клубидан ўтган иккита бир-бирини тушунган ярим ҳимоячи — Дуду ва Адемир майдон ўртасида позицияни бир мунча мустаҳкам сақлашга эришадилар.

Чемпионлар командасида ҳужум чизиғи Гарринча—Пеле—Флавио Ринальдодан иборат энг хавфлидир. Бунда шуниси тааажжублики, Пеле ва Гарринча тренерларни ташвишлантирмоқда. Гап шундаки, машҳур бу ўйинчилар ёмон ўйнайдиган бўлиб қолганлари йўқ, балки улар чарчадилар. Кейинги йилларда Бразилия клубларининг раҳбарлари қандай қилиб бўлмасин кўпроқ фойда кўриш мақсадида уларни йилига юзлаб матч ўйнаш, ёки қарийб кунора майдонга тушишга мажбур қилмоқдалар.

Бразилия тренерларини яна шу нарса ташвишга солмоқдаки, уларнинг футболчилари ўз ҳолича ўйнаб, баъзан команданинг умумий мақсадини рўёбга чиқаришда тўсқинлик қилиб қолади.

Албатта, Европа сафаридан сўнг маълум бўлган камчиликлар имкони борича тузатилади, негаки ҳали олдинда бир йил турибди. Лекин ҳозирча жаҳон чемпионлари бошини қотирадиган нарсалар ҳам йўқ эмас.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

3 ИЮЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар**, 18.20 — **Театр янгиликлари**, 19.00 — Э. Золя. **Робурден ворислари** (комедия).

20.30 — **Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 20.35 — **Телевизион янгиликлар**, 20.50 — В. Розов. **Шодлик излаб** (телевизион театр).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 3/VII да **Масхарабозлар.**

КИНО

Улуғ Ватан уруши (кундуз ва кечқурун). **Оқар Волга** (кеч соат 7 яримда) — САНЪАТ САРОЙИ.

Жосус билан учрашув — «ИСКРА», «МОСКВА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Эрлар гурунги — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Ҳаммаси Сиз учун! — «СПУТНИК» (кундуз 12, 4 ва кеч 8 да).

Аёзбобо (эрталаб соат 10 да), **Ева ҳақида** (кеч 9-45 минутда) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Мафтун ороллар (эрталаб соат 10 ва 11-40 минутда), **Сурайё** (ўзбек тилида кеч 8-40 минут ва 10 да), **Итальянча қўйди-чиқди** (кундуз 1 ярим, 3-20 минут, 5 ва кеч 6-50 минутда) — НАВОИЙ номли.

Эски Чикагода — «СПУТНИК» (кундуз соат 2 ва кеч 6-10 минутда).

Гаврош — «МОСКВА» (эрталаб соат 10 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 9 да бошланади)

Яширин инспектор — «ФЕСТИВАЛЬ», ТЕЛЬМАН номли.

Тарбиясиз қиз — КАФАНОВ номли.

Жосус билан учрашув — «ВАТАН», ПУШКИН номли.

Қизил беретлар — «1 МАЙ», ПУШКИН номли (кеч соат 10 яримда).

Итальянча қўйди-чиқди — НАВОИЙ номли.

КИРОВ НОМЛИ ПАРКДА
(ёзги театр)
3 июлда

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ВА ЭСТРАДА АРТИСТЛАРИНИНГ

КОНЦЕРТИ

Концертда: Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Фахриддин Умаров**, солистлардан **Манзура Мўминова, Дилбар Абдуллаева** ва халқ чолғу ансамбли қатнашади.

Концерт кеч соат 9 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

ПУШКИН НОМЛИ ПАРКДА
2, 3, 4 июлда
Тожикистон ССР халқ артисти
ЛАЙЛО ШАРИПОВА
иштирокида

концертлар

Программада: Шарқ мамлакатлари куйлари ва рақслари.

Кеч соат 9 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

САНЪАТ САРОЙИДА
3 июлдан

УЛУҒ ВАТАН УРУШИ

номли янги икки серияли фильм кўрсатилади.

Фильмни 236 совет кинооператори кинога олган, улардан 40 киши жанговар постда ҳалок бўлган.

Фильмда СССР, ГДР, Венгрия, Польша, Чехословакия, Югославия, Англия, Франция киноархивлари материалларидан фойдаланилган.

Сеанслар кундуз соат 12, 2 ярим, 5 ва кеч 9 яримда бошланади. Билетлар сотилмоқда.

ТОШКЕНТ МАРКАЗИЙ УНИВЕРМАГИГА

қуйидаги ходимлар

КЕРАК

Лифт хўжалиги бўйича: **механик техниклар, слесарлар, электротехниклар;**

кондиционерлар ва вентиляция бўйича: **старший инженерлар, механик техниклар, слесарлар, машинистлар, механиклар;**

компрессорлар ва холодильник установкалари бўйича: **механик техниклар, машинистлар, слесарлар;**

сантехника установкалари ва автоматик ёнғин ўчириш воситалари бўйича: **сантехника инженерлари, слесарлар, сантехника техниклари;**

механика устахонаси бўйича: **устахона мудири, универсалчи токарлар;**

слаботок хўжалиги бўйича: **старший техник-телефонистлар, силовой хўжалик механиклари, ёритиш хўжалиги техниклари, сигнализация техниклари, монтёр-слаботочник.**

«ГЛАВТАШТЕКСТИЛЬСТРОЙ»НИНГ

ЭКСПЕРИМЕНТАЛ ТЕМИР-БЕТОН БУЮМЛАР ЗАВОДИГА

формовка цехларининг мастерлари (темир бетон бўйича), **техник контроль бўлимининг мастери, инженер-энергетик, ишлаб чиқариш-техника бўлимининг инженери, товаровед** (экспедитор), **сантехника слесарлари, ускуна ремонт қилувчи слесарлар, газоэлектросваркачилар, мостовой ва кранбалка кранчилари, тракторчилар, автопогрузчик шоферлари, бетончилар, арматурачилар, бетономешалка мотористлари, сувоқчилар, бўёқчилар**

КЕРАК

Ёлғиз кишилар ётоқ билан таъминланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Жарқўрғон кўчаси, 39-уй, (5-трамвай, 7, 12, 26-автобуснинг «Масложиркомбинат» остановкаси).

Привокзальная кўчаси, 12-уй, 13-квартирада турувчи **Йўлдош Хожибоев**нинг Сағбон кўчаси, 9-тупик, 14-уйда турувчи Муаззам Аҳроровадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Ғиждувон кўчаси, 1-проезд, 5-уйда турувчи **Аҳмадали Мамадалиев**нинг Куйбишев шоссе, 2-проезд, 21-уйда турувчи Санобар Мамадалиевадан ажралиш ҳақидаги иши Ленин район халқ судида кўрилади.

Тошкент шаҳар, Озёрная кўчаси, 10-уйда турувчи **Тожи Жамоловна Қўшназарова**нинг Ангрен шаҳар, Чайкин кўчаси, 10-уйда турувчи Акром Қўшназаровдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

Дарьинский проезд, 22-уйда турувчи **Людмила Романовна Серегина**нинг Қорамурт кўчаси, 112-уйда турувчи Владимир Иванович Чернобровкиндан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Калинин район, Охунбобоев қишлоқ советидаги «Октябрь» колхозида турувчи **Анвар Аҳроров**нинг шу колхозда турувчи Муҳаббат Аҳророва (Холматова)дан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область, Калинин район халқ судида кўрилади.

Сариёғоч станцияси, Карл Маркс номли совхозининг «XXII партсъезд» бўлимида турувчи **Бувайша Қурбонова (Кенжаева)**нинг Калинин районидаги Генерал Собир Раҳимов номли колхозда турувчи Еркин Қурбоновдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область, Калинин район халқ судида кўрилади.

Қоратут кўчаси, 1-тупик, 10-уйда турувчи **Воҳид Шаропович Солиҳов**нинг шу уйда турувчи Зулфия Агемовна Солиҳовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Тинчлик кўчаси, 3-уйда турувчи **Турғун Аҳмедов**нинг шу уйда турувчи Тожи Юрчиевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Кисловодск кўчаси, 6-линия 17-уйда турувчи **Тўлқин Отажонович Хўжаев**нинг шу уйда турувчи Дилором Ҳайдаровна Хўжаевадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

Тошкент шаҳар, Гончаров кўчаси, 48-уйда турувчи **Шакира Муҳамедсафаевна Саидова**нинг Тошовуз шаҳар, Харьков кўчаси, 29-уйда турувчи Йўлдош Саидовдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Фрунзе район халқ судида кўрилади.

Калинин район, Строительная кўчаси, 8-уй, 9-квартирада турувчи **Екатерина Фёдоровна Фёдорова**нинг Смоленск область, Шумячинский район, Починичи қишлоғида турувчи Василий Пахомович Фёдоровдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область, Калинин район халқ судида кўрилади.

Тошкент область, Калинин район, Калинин қишлоқ советидаги Охунбобоев номли колхозда турувчи **Раҳимжон Муҳаммаджонов**нинг Тошкент шаҳар, Бобожонов кўчаси, 32-уйда турувчи Муҳайё Муҳиддиновадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома, горкома КП Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, Редактор ўринбосарлари — 25885, 26232. Масъул секретарь — 34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — 31936. Партия турмуши, Саноат, транспорт ва қурилиш, ахборот ва спорт бўлимлари — 33786. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 28761. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34043. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 02110. Индекс 64969. Нашр. № 1795.